

Dönem : 1

Toplantı : 3 MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 338 e | nci ek

Sosyal Sigortalar kanunu tasarısına dair C. Senatosu Başkanlığı tezeresi ve C. Senatosunca yapılan değişiklikler hakkında Millet Meclisi Geçici Komisyon raporu (M. Meclisi : 1/462; C. Senatosu 1/324)

*Cumhuriyet Senatosu
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 3087*

18 . 3 . 1964

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 13 . 12 . 1963 gün ve 5524 - 32334 sayılı yazınıza karşılıktır :

Sosyal Sigortalar kanunu tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni, Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunun 17 . 3 . 1964 tarihli 53 ncü Birleşiminde değiştirilerek kabul edilmiş, dosya ilişikte sunulmuştur.

Arz ederim.

Enver Aka

Cumhuriyet Senatosu Başkanı

Not : Değişerek açık oya arz edilen maddelere ait oy pusulaları ilişiktir.

Geçici Komisyonun raporu

*Millet Meclisi
Geçici Komisyon
Esas No. : 1/462
Karar No. : 1*

11 . 7 . 1964

Yüksek Başkanlığa

Sosyal sigortalar kanunu tasarısında Cumhuriyet Senatosu tarafından yapılan değişiklikler komisyonumuzca, Çalışma Bakanının ve bakanlık ilgililerinin de iştirakiyle, tetkik ve müzakere edilmiştir.

1. Tasarının 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 13, 14, 15, 19, 31, 32, 33, 38, 39, 43, 44, 45, 46, 49, 50, 53, 67, 72, 73, 75, 77, 79, 83, 86, 110, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 126, 128, 129, 135, 140, geçici 1, geçici 15 ve geçici 20 nei maddelerinde Cumhuriyet Senatosunca yapılan değişiklikler komisyonumuzca da aynen benimsenmiştir.

2. Tasarının 57 nei maddesinin son fıkrasının başına, Senatoca, (kabul edilir bir özrü olmadan) kaydı ilâve olunmuştur.

Sosyal sigortalar kanunu tasarısının hazırlanış sebeplerinden biri de, sosyal sigortalarla ilgili ve aynı mahiyetteki hükümlerin eş hale getirilmesidir.

Gerek mezkûr 57 nci madde, gerekse tasarının 25 ve 101 nei maddeleri kontrol muayenelerine tallûk ettiği halde, diğer iki maddeye bu yolda bir ilâve yapılmayıp bu kaydın sadece 57 nci maddeye konması, aynı kanun içinde yer alan aynı mahiyetteki hükümler arasında fark husule getirmektedir.

Bu itibarla, Senatonun yaptığı değişiklik benimsenmemiştir.

3. Tasarının 61 nci maddesinin Cumhuriyet Senatosunca kabul edilen metninin dördüncü fıkrasındaki (oranlardan) kelimesinin (orandan) olması gerektiğinden Senato değişikliği benimsenmemiştir.

4. Tasarının 80 nci maddesinde Senatoca yapılan tadilat meyanındaki (% 5 faiz) kaydının (kanuni faiz) şeklinde olması, kanuni faizlerin umumi konjonktür seyrine intibak ettirilebilmesine imkân verilmesi bakımından uygun ve isabetli olacaktır.

Ayrıca, bu maddeye Senatoca ilâve olunan son fıkrada derpiş edilmiş bulunan faizden ileri gelecek borçların da 82 nci maddede yer alan müteselsil sorumluluğun şumulüne girmesi gerekmektedir.

Senatoca yapılan tadilat bu sebeplerle benimsenmemiştir.

5. Tasarının 84 nci maddesindeki (kanuni faiz) kaydı Senatoca (% 5 faiz) olarak değiştirilmiştir.

Kanuni faizlerin umumi konjonktür seyrine intibak ettirilmesine imkân verilmesi uygun ve isabetli olduğundan, Senatoca yapılan değişiklik benimsenmemiştir.

6. Tasarının 89 nci maddesinin üçüncü fıkrasındaki (yolu ile) kaydı Cumhuriyet Senatosunca (suretiyle) şeklinde değiştirilmiştir.

Bu değişiklik Komisyonumuzca benimsenmemiştir.

7. Tasarının 118 nci maddesine Senatoca eklenen fıkralarda, sigorta hekimlerinin yıllık muayenelerinin tahdidi yolunda hükümler yer almaktadır.

Limit dolduktan sonra gelen hastaların da muayene ve tedavilerinin yapılması zaruri olduğu gibi, böyle bir tahdit, gerek Sigorta Kurumunun tedavi hizmetleri gerekse sigortalılarla aile fertlerinin sağlıkları bakımından mahzurlar tevhit edebilir.

Bu sebeple, Senatoca yapılan değişiklikler benimsenmemiştir.

8. Tasarının 123 nci maddesine Cumhuriyet Senatosunca eklenen fıkralar Komisyonumuzca benimsenmemiştir.

9. Tasarının geçici 8 nci maddesindeki (kanuni faiz) kaydı Senatoca (% 5 faiz) olarak değiştirilmiştir.

Kanuni faizlerin umumi konjonktür seyrine intibak ettirilmesine imkân verilmesi uygun ve isabetli olduğundan, Senatoca yapılan değişiklik benimsenmemiştir.

10. Tasarının geçici 9 nci maddesi, evvelce uygulanan kanunlara göre kazanılan hakların mahfuz tutulmasını sağlamak maksadıyla sevk olunmuştur.

Bu maddede Senatoca ifade bakımından yapılan tadil ise, evvelce iktisap olunan hakları tasarının kanunlaşım yürürlüğe gireceği tarihe kadar mahfuz tutmakta ve dolayısıyla, bu haklar mezkûr tarihten sonra düşmekte ve binnetice, hak sahiplerinin korunmak istenilen hakları aleyhine bir durum meydana gelmektedir.

Bu itibarla, Senatoca yapılan değişiklik benimsenmemiştir.

11. Tasarının geçici 18 nci maddesinde belirtilen ve tasarıya bağlı bulunan 3 numaralı cetvelin son sütununun başlığının (1962 ve daha sonraki yıllar) olması gerektiğinden, Senatoca değişiklik yapılan madde benimsenmemiştir.

12. Tasarının 142 nci maddesine Senatoca ilâve olunan hükümler meyanında, geçici 19 nci maddenin yürürlük tarihi de öne alınmaktadır.

Halbuki, mezkûr geçici 19 nci madde, kanunun tümünün yürürlüğe girmesinden sonra tatbik olunabilecek hükümleri ihtiva etmekte olup bu hükümlerin yürürlük tarihinin öne alınması bahis mevzuu değildir.

Bu sebeple, sözü edilen 142 nei maddenin değişik şekli komisyonumuzca benimsenmemiştir.

Öncelikle görüşülmesi dileğiyle Genel Kurulun tasvibine sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa takdim olunur.

Geçici Komisyon Başkanı Elâzığ Söz hakkım mahfuz <i>Ö. F. Sanaç</i>	Sözü İzmir <i>Ş. Bakşık</i>	İzmir K. Özek İmzada bulunamadı	Adana İ. Tekin İmzada bulunamadı
Adıyaman Söz hakkım mahfuz <i>A. Atalay</i>	Eskişehir Söz hakkım mahfuz <i>İ. Cemalcılar</i>	İçel Y. Dermancı İmzada bulunamadı	İçel Söz hakkım mahfuz <i>İ. Önal</i>
İstanbul İ. H. Tekinel İmzada bulunamadı	İzmir <i>N. Mirkelâmoğlu</i>	Manisa H. Okçu İmzada bulunamadı	Maras A. Karaküçük İmzada bulunamadı
Uşak Raporun 1 nei, 2 nei ve 5 nei maddelerinde söz hakkım mahfuzdur <i>İ. Bulanalp</i>		Yozgat Bâzi hususlara muhalifim Söz hakkım mahfuz <i>İ. H. Akdoğan</i>	Zonguldak <i>Y. Z. Yücebilgin</i>

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

SOSYAL SİGORTALAR KANUNU TASARISI

Kimlerin sigortalı sayıldığı

MADDE 2. — Bir hizmet akdine müsteniden, bir veya birkaç işveren tarafından çalıştırılanlar, bu kanuna göre sigortalı sayılırlar.

Çarşı ve mahalle bekçileri bu kanun hükümlerine tabidir. İşverenlerin bu kanunda belirtilen yükümleri, bekçiler için, zabıta teşkilâtı olan yerlerde ilgili zabıta âmirliklerince, zabıta teşkilâtı bulunmayan yerlerde mahallî belediyeler tarafından yerine getirilir.

Bu kanunda belirtilen sosyal sigorta yardımlarından sigortalılar ile bunların eş ve çocukları ve sigortalıların ölümlerinde hak sahibi kimseleri yararlanırlar.

CUMHURİYET SENATOSUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

ÇALIŞANLARIN SOSYAL SİGORTALAR KANUNU TASARISI

BÖLÜM : I

Genel hükümler

Kanunun amacı

Sigortalı sayılanlar

MADDE 2. — Bir hizmet akdine dayanarak, bir veya birkaç işveren tarafından çalıştırılanlar, bu kanuna göre sigortalı sayılırlar

Çarşı ve mahalle bekçileri bu kanun hükümlerine tabidirler.

Bu kanunda belirtilen sosyal sigorta yardımlarından sigortalılar ile bunların eş ve çocukları ve sigortalıların ölümlerinde bu kanuna göre hak sahibi kimseleri yararlanırlar.

Sigortalı sayılmıyanlar

MADDE 3. —

I - Aşağıda yazılı kimseler bu kanunun uygulanmasında sigortalı sayılmazlar.

A) Tarım işlerinde çalışanlar (tarım sanatlarına ait işlerde veya tarım işyerlerinde yapılan ve tarım işlerinden sayılmıyan işlerde yahut tarım işyeri sayılmıyan işyerlerinin park, bahçe, fidanlık ve benzeri işlerinde çalışanlar hariç.)

B) İşverenin ücretsiz çalışan eşi,

C) Aynı konutta birlikte yaşayan ve üçüncü dereceye kadar (üçüncü derece dâhil) olan hısımlar arasında ve aralarına dışardan başka kimse katılmıyarak bu konut içinde yapılan işlerde çalışanlar,

D) Ev hizmetlerinde çalışanlar,

E) Askerlik hizmetlerini yapmakta olan yükümlüler (27 . 2 . 1962 tarihli 33 sayılı Kanun hükümlerine göre çalışanlar hariç),

F) Kanunla kurulu emekli sandıklarına aidat ödemekte olanlar,

G) Yabancı bir memlekette kurulu her hangi bir müessese tarafından ve o müessese nam ve hesabına Türkiye'ye bir iş için gönderilen ve yabancı memlekette sigortalı olduğunu bildiren yabancı kimseler,

H) Resmî meslek ve sanat okullarıyla, yetkili resmî makamların müsaadesiyle kurulan meslek veya sanat okullarında tatbiki mahiyetteki yapım ve üretim işlerinde çalışan öğrenciler.

I) Yalnız ceza ve ıslah evleri içindeki atelyelerde çalıştırılan mahkûmlar,

J) Sağlık müesseselerinde işe alınılmakta olan hasta ve mâlûller,

K) Her hangi bir işverene hizmet akdiyle bağlı olmaksızın kendi nam ve hesabına çalışanlar,

II - Aşağıda belirtilenler hakkında bâzı sigorta kolları uygulanmaz.

A) Mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları, bir işveren emrinde çalışan ve Türk uyruklu olmıyan kimselerden Kurumdan yazılı istekte bulunanlar hakkında ve istek tarihinden sonraki ay başından başlanarak uygulanır.

B) Özel kanunda tarifi ve nitelikleri belirtilen çıraklar hakkında, çıraklık devresi sayılan süre içinde analık, mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları ile bu kanunun 35 nci maddesi hükümleri uygulanmaz.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

İş veren ve iş veren vekilinin tanımı

MADDE 3. — Bu kanunun uygulanmasında, 2 nci maddede belirtilen sigortalıları çalıştıran gerçek veya tüzel kişiler «işveren» dir.

İşveren nam ve hesabına işin yönetimi görevini yapan kimseler «işveren vekili» dir.

Bu kanunda geçen iş veren deyiimi iş veren vekilini de kapsar.

İşverenin bu kanunda belirtilen ve malî olmayan yüklemelerinden dolayı aynen işveren vekili de sorumludur.

İşyerinin tanımı

MADDE 4. — Bu kanunun uygulanmasında, 2 nci maddede belirtilen sigortalıların işlerini yaptıkları yerler «işyeri» dir.

İşin niteliği ve yürütümü bakımından işyerine bağlı bulunan yerlerle dinlenme, çocuk emzirme, yemek, uyku, yıkanma, muayene ve bakım, beden veya meslek eğitimi yerleri, avlu ve büro gibi diğer eklentiler ve araçlar da «işyeri» nden sayılır.

Sigortalılığın başlangıcı ve mecburi oluşu

MADDE 5. — Çalıştırılanlar, işe alınmaları ile beraber kendiliğinden «Sigortalı» olurlar.

Sigortalılar ile bunların işverenleri hakkında sigorta hak ve vebibeleri sigortalının işe alındığı tarihten başlar.

Bunlar, bu suretle sigortalı olmak hak ve vebibesinden feragat veya istinkâf edemezler.

Sözleşmelerde, sosyal sigorta yardım ve vebibesini azaltmak veya başkasına devir veya ferag etmek yolunda yer alacak hükümler bătıldır.

İstisnalar

MADDE 6. — Aşağıda yazılı kimseler bu kanunun uygulanmasında sigortalı sayılmazlar :

A) Her türlü tarım işlerinde çalışanlar (şu kadar ki :

a) Her türlü tarım sanatlarına ait işlerde,

b) Tarım işyerlerinde yapılan ve tarım işlerinden sayılmıyan her türlü işlerde,

c) Tarım işyerleri haricolmak üzere, çalışılan yerlerin park, bahçe, fidanlık ve benzeri işlerinde,

Çalışanlar hakkında bu kanun hükümleri uygulanır),

B) İşverenin eşi,

C) Aynı konutta birlikte yaşıyan ve üçüncü dereceye kadar (üçüncü derece dâhil) olan kimseler arasında ve aralarına dışardan başka kimse katılmıyarak bu konut içinde yapılan işlerde çalışanlar,

D) Ev hizmetlerinde çalışanlar,

E) Askerlik hizmetlerini yapmakta olan yükümlüler (27.2.1962 tarihli 33 sayılı kanun hükümlerine göre çalışanlar hariç),

Cumhuriyet Senatosunun kabul ettiği metin

Ö) 2 nci madde gereğince sigortalı sayılanlardan kanunla kurulu emekli sandıklarında mâlûllük veya emekli aylığı almakta olanlar hakkında mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları uygulanmaz. Ancak, bunlardan kendi kanunlarına göre görev mâlûllüğü aylığı bağlanmış olanlar Kurumdan yazılı istekte bulunurlarsa, bunlar hakkında istek tarihinden sonraki ay başından başlanarak mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları da uygulanır.

İşveren ve işveren vekilinin tarifi

MADDE 4. — Bu kanunun uygulanmasında, 2 nci maddede belirtilen sigortalıları çalıştıran gerçek veya tüzel kişiler «işveren» dir.

İşveren nam ve hesabına işin yönetimi görevini yapan kimseler «işveren vekili» dir.

Bu kanunda geçen işveren deyimi işveren vekilini de kapsar.

İşverenin bu kanunda belirtilen ve malî olmıyan yükümlerinden dolayı aynen işveren vekili de sorumludur.

Çarşı ve mahalle bekçileri hakkında işverenlerin bu kanunda belirtilen yükümleri bunları tâyine yetkili makam tarafından yerine getirilir.

İşyerinin tarifi

MADDE 5. — Bu kanunun uygulanmasında, 2 nci maddede belirtilen sigortalıların işlerini yaptıkları yerler «işyeri» dir.

İşin niteliği ve yürütümü bakımından işyerine bağlı bulunan yerlerle dinlenme, çocuk emzirme, yemek, uyku, yıkanma, muayene ve bakım, beden veya meslek eğitimi yerleri, avlu ve büro gibi diğer eklentiler ve araçlar da «işyeri» nden sayılır.

Sigortalılığın başlangıcı ve mecburi oluşu

MADDE 6. — Çalıştırılanlar, işe alınmalarıyla kendiliğinden «sigortalı» olurlar.

Sigortalılar ile bunların işverenleri hakkında sigorta hak ve yükümleri sigortalının işe alındığı tarihten başlar.

Bu suretle sigortalı olmak hak ve yükümünden kaçınılamaz ve vazgeçilemez.

Sözleşmelere, sosyal sigorta yardım ve yükümlerini azaltmak veya başkasına devretmek yolunda hükümler konulamaz.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

F) Kanunla kurulu Emekli sandıklarına aidat ödemekte olanlar,

G) Yabancı bir memlekette kurulu her hangi bir müessese tarafından ve o müessese nam ve hesabına Türkiye'ye bir iş için gönderilen ve yabancı memlekette sigortalı olduğunu bildiren yabancı kimseler,

H) Resmî meslek ve sanat okullarıyla, yetkili resmî makamların müsaadesiyle kurulan meslek veya sanat okullarında tatbiki mahiyetteki yapım ve üretim işlerinde çalışan öğrenciler,

I) Yalnız ceza ve ıslah evleri içindeki atelyelerde çalıştırılan mahkûmlar,

J) Sağlık müesseselerinde işe alıştırılmakta olan hasta veya mâlûller,

K) Her hangi bir işverene bağlı olmaksızın kendi nam ve hesabına bağımsız ve serbest olarak çalışanlar (Şu kadar ki, kendi nam ve hesabına bağımsız ve serbest olarak çalışanlardan her hangi bir işverene hizmet akdi ile bağlı bulunanlar bu işleri dolayısıyla sigortalı sayılırlar.)

Mâlûllük, Yaşlılık ve Ölüm sigortaları, bir işveren emrinde çalışan ve Türk uyruklu olmayan kimselerden yalnız kurumdan yazılı istekte bulunanlar hakkında ve istek tarihinden sonraki ay başından başlanarak uygulanır.

Özel kanununda tarifi ve nitelikleri belirtilen çıraklar hakkında, çıraklık devresi sayılan süre içinde Analık, Mâlûllük, Yaşlılık ve Ölüm sigortaları ile bu kanunun 35 nci maddesi hükümleri uygulanmaz. Bu gibiler için Hastalık Sigortası primi % 4 oranında alınır.

2 nci madde gereğince sigortalı sayılanlardan kanunla kurulu emekli sandıklarından mâlûllük veya emekli aylığı almakta olanlar hakkında mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları uygulanmaz. Ancak, bunlardan kendi kanunlarına göre görev mâlûllüğü aylığı bağlanmış olanlar kurumdan yazılı istekte bulunurlarsa, bunlar hakkında istek tarihinden sonraki aybaşından başlanarak mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları da uygulanır.

Yabancı ülkeye gönderilme

MADDE 7. — Bu kanuna göre Türkiye'de sigortalı bulunan ve geçici bir iş için işveren tarafından yabancı bir ülkeye gönderilmiş olanların bu işlerini yaptıkları sürece de bu kanunda belirtilmiş olan hak ve vecibeleri devam eder.

Sigortalı çalıştırıldığını bildirme

MADDE 8. — İşveren, örneği Kurumca hazırlanacak bildirgeyi, sigortalı çalıştırmaya başladığı tarihten itibaren en geç bir ay içinde, Kurumun ilgili teşkilâtına vermekle veya taahhütünü olarak göndermekle yükümlüdür.

İşverene, Kurumca, bildirgenin alındığını bildirir bir belge verilir.

Bu maddede belirtilen bildirgenin verilmemesi veya geç verilmesi bu kanunda belirtilen hak ve yükümleri kaldırmaz.

Sigortalı çalıştırılan bir işin başka bir işverene devrolunması veya intikal etmesi halinde de, yeni işveren bildirge vermekle yükümlüdür. Bu işlerde çalışan sigortalıların sigorta hak ve yükümleri devam eder.

BÖLÜM - II

İş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortası

İş kazası ve meslek hastalığının tanımı

MADDE 11. —

A) İş kazası, aşağıdaki hal ve durumlardan birinde meydana gelen ve sigortalıyı hemen veya sonradan bedence veya ruhca ârızaya uğratan olaydır :

a) Sigortalının işyerinde bulunduğu sırada,

Cumhuriyet Senatosunun kabul ettiği metin

Geçici görevle yabancı ülkeye gönderilme

MADDE 7. — İşveren tarafından geçici görevle yabancı ülkelere gönderilen sigortalıların bu kanunda yazılı hak ve yükümleri bu görevi yaptıkları sürece de devam eder.

İşyerini bildirme

MADDE 8. — İşveren, örneği Kurumca hazırlanacak bildirgeyi, sigortalı çalıştırmaya başladığı tarihten itibaren en geç bir ay içinde, Kurumun ilgili teşkilâtına vermekle veya taahhütlü olarak göndermekle yükümlüdür.

İşverene, Kurumca, bildirgenin alındığını bildirir bir belge verilir veya taahhütlü olarak gönderilir.

Bildirgenin verilmemesi veya geç verilmesi bu kanunda belirtilen hak ve yükümleri kaldırmaz. Sigortalı çalıştırılan bir işin veya işyerinin başka bir işverene devrolunması veya intikal etmesi halinde de, yeni işveren bildirge vermekle yükümlüdür. Bu işlerde çalışan sigortalıların sigorta hak ve yükümleri devam eder.

BÖLÜM - II

İş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortası

İş kazası ve meslek hastalığının tarifi

MADDE 11. —

A) İş kazası, aşağıdaki hâl ve durumlardan birinde meydana gelen ve sigortalıyı hemen veya sonradan bedence veya ruhça ârızaya uğratan olaydır:

a) Sigortalının işyerinde bulunduğu sırada,

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

- b) İşveren tarafından yürütülmekte olan iş dolayısıyla,
- c) Sigortalının, işveren tarafından görev ile başka bir yere gönderilmesi yüzünden asıl işini yapmaksızın geçen zamanlarda,
- d) Emzikli kadın sigortalının çocuğuna süt vermek için ayrılan zamanlarda,
- e) Sigortalıların, işverence sağlanan bir taşıtla işin yapıldığı yere toplu olarak götürülüp getirilmeleri sırasında.

B) Meslek hastalığı, sigortalının çalıştırıldığı işin niteliğine göre tekrarlanan bir sebeple veya işin yürütüm şartları yüzünden uğradığı geçici veya sürekli hastalık, sakatlık veya ruhi ârıza halleridir.

Bu kanuna göre tesbit edilmiş olan hastalıklar listesi dışında her hangi bir hastalığın meslek hastalığı sayılıp sayılmaması üzerinde çıkabilecek uyuşmazlıklar, Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunca karara bağlanır.

Sağlık yardımlarının tanımı

MADDE 13. — İş kazalarıyla meslek hastalıkları halinde sigortalıya yapılacak sağlık yardımları, sigortalının :

A) Hekime muayene ettirilmesi, hekimin göstereceği lüzum üzerine teşhis için gereken klinik ve lâboratuvar muayenelerinin sağlanması, gerekirse sağlık müessesesine yatırılması ve her türlü tedavisinin yapılması,

B) Tedavi süresince gerekli ilâç ve iyileştirme araçlarının sağlanması,

Şeklinde olur.

Yukarıki fıkralara göre yapılacak sağlık yardımları, sigortalının sağlığını koruma, çalışma gücünü yeniden kazandırma ve kendi ihtiyaçlarını görme yeteneğini artırma amacını güder.

Sağlık yardımlarının süresi

MADDE 14. — Sağlık yardımı, iş kazasına uğrayan veya meslek hastalığına tutulan sigortalının sağlık durumunun gerektirdiği sürece devam eder.

Sigortalı, Kurum hastaneleri sağlık kurullarınca gerekli görülürse, Kurumun dinlenme evlerine yatırılabilir.

Bu yardımlar, iş kazasının olduğu veya meslek hastalığına tutulan sigortalının Kurumca tedaviye alındığı tarihten başlar.

Ancak, meslek hastalığına tutulan sigortalı, Kurumca tedaviye alınmadan önce her hangi bir suretle işverene ait yahut resmî sağlık müesseselerinden birinde tedaviye alınmış ise, yardımlar bu tedavinin başladığı tarihte başlamış sayılır ve belgelere dayanan masraflar Kurumca ödenir.

İş kazası veya meslek hastalığı sonucu sürekli iş göremezlik geliri almakta olan veya bu geliri sermayeye çevrilerek kendilerine ödenmiş bulunanlardan, aynı iş kazası veya meslek hastalığı dolayısıyla yeniden tedavi edilmeleri Kurum sağlık tesisleri sağlık kurulu raporu ile gerekli gösterilenler de sağlık yardımlarından yararlanırlar.

İşverenin yükümü

MADDE 15. — İşveren, iş kazasına uğrayan sigortalıya, Kurumca işe el konuncaya kadar, sağlık durumunun gerektirdiği sağlık yardımlarını yapmakla yükümlüdür.

Bu amaçla yapılan ve belgelere dayanan masraflarla yol paraları Kurum tarafından işverene ödenir.

Birinci fıkrada belirtilen yükümlerin yerine getirilmesindeki savsama ve gecikmeden dolayı, sigortalının tedavi süresinin uzamasına, mâlûl kalmasına veya mâlûllük derecesinin artmasına sebeb olan işveren, Kurumun bu yüzden uğrayacağı her türlü zararı ödemekle yükümlüdür.

Cumhuriyet Senatosunun kabul ettiği metin

- b) İşveren tarafından yürütülmekte olan iş dolayısıyla,
- c) Sigortalının, işveren tarafından görev ile başka bir yere gönderilmesi yüzünden asıl işini yapmaksızın geçen zamanlarda,
- d) Emzikli kadın sigortalının çocuğuna süt vermek için ayrılan zamanlarda,
- e) Sigortalıların, işverence sağlanan bir taşıtla işin yapıldığı yere toplu olarak götürülüp getirilmeleri sırasında,

B) Meslek hastalığı, sigortalının çalıştırıldığı işin niteliğine göre tekrarlanan bir sebeple veya işin yürütüm şartları yüzünden uğradığı geçici veya sürekli hastalık, sakatlık veya ruhi ârıza halleridir.

Bu kanuna göre tesbit edilmiş olan hastalıklar listesi dışında her hangi bir hastalığın meslek hastalığı sayılıp sayılmaması üzerinde çıkabilecek uyuşmazlıklar, Sosyal Sigorta Sağlık Kurulunca karara bağlanır.

Sağlık yardımlarının tarifi

MADDE 13. — İş kazalarıyla meslek hastalıkları halinde sigortalıya yapılacak sağlık yardımları, sigortalının :

A) Hekime muayene ettirilmesi, hekimin göstereceği lüzum üzerine teşhis için gereken klinik ve lâboratuvar muayenelerinin sağlanması, gerekirse sağlık müessesesine yatırılması ve her türlü tedavisinin yapılması,

B) Tedavi süresince gerekli ilâç ve iyileştirme araçlarının sağlanması, şeklinde olur.

Yukarıki fıkralara göre yapılacak sağlık yardımları, sigortalının sağlığını koruma, çalışma gücünü yeniden kazandırma ve kendi ihtiyaçlarını görme yeteneğini artırma amacını güder.

Sağlık yardımlarının süresi

MADDE 14. — Sağlık yardımı, iş kazasına uğrıyan veya meslek hastalığına tutulan sigortalıların sağlık durumunun gerektirdiği sürece devam eder.

Sigortalı, tedavi gördüğü müessese sağlık kurulunca veya Kurum sağlık kurullarınca gerekli görülürse, Kurumun dinlenme evlerine yatırılabilir.

Bu yardımlar, iş kazasının olduğu veya meslek hastalığına tutulan sigortalının Kurumca tedaviye alındığı tarihten başlar.

Ancak, meslek hastalığına tutulan sigortalı, Kurumca tedaviye alınmadan önce her hangi bir suretle işverene ait yahut resmî veya Kurumca uygun görülen ücret tarifesini kabul eden özel sağlık müesseselerinden birinde tedaviye alınmış ise, yardımlar bu tedavinin başladığı tarihten başlamış sayılır ve belgelere dayanan masraflar Kurumca ödenir.

İş kazası veya meslek hastalığı sonucu sürekli iş göremezlik geliri almakta olan veya bu geliri sermayeye çevrilerek kendilerine ödenmiş bulunnalardan, aynı iş kazası veya meslek hastalığı dolayısıyla yeniden tedavi edilmeleri Kurum sağlık tesisleri sağlık kurulu raporu ile gerekli gösterilenler de sağlık yardımlarından yararlanırlar.

İşverenin yükümü

MADDE 15. — İşveren, iş kazasına uğrıyan sigortalıya, Kurumca işe elkoyuncaya kadar, sağlık durumunun gerektirdiği sağlık yardımlarını yapmakla yükümlüdür. Bu amaçla yapılan ve belgelere dayanan masraflarla yol paraları Kurum tarafından işverene ödenir.

Birinci fıkrada belirtilen yükümlerin yerine getirilmesindeki savsama ve gecikmeden dolayı, sigortalının tedavi süresinin uzamasına, mâlûl kalmasına veya mâlûllük derecesinin artmasına sebeb olan işveren, Kurumun bu yüzden uğrıyacağı her türlü zararı ödemekle yükümlüdür.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

Sürekli iş göremezlik hali

MADDE 19. — Geçici iş göremezlik hali sonunda Kurum sağlık tesisleri sağlık kurulları tarafından verilecek raporlarda belirtilen ârızalarına göre, iş kazası veya meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücünün en az % 10 azalmış bulunduğu Kurumca tesbit edilen sigortalı, sürekli iş göremezlik gelirine hak kazanır.

Sürekli iş göremezlik geliri almakta olan veya bu geliri sermayeye çevrilerek ödenmiş bulunan sigortalının yeniden tedavi ettirilmesi halinde meslekte kazanma gücünü ne oranda yitirdiği, yukarıki fıkrada belirtilen sağlık kurullarından alınacak raporlara göre yeniden tesbit olunur.

Bildirme ve itiraz

MADDE 31. — Kurum, soruşturma ve incelemeler sonunda sigortalıya veya kanıtlı belgelere göre belli olan hak sahibi kimselere bağlanacak gelirleri kararlaştırarak ilgililere yazı ile bildirir.

İlgililer, kararı bildiren yazıyı aldıkları günden başlamak üzere bir yıl içinde yetkili mahkemeye başvurarak Kurum kararına itirazda bulunabilirler.

Bu itiraz, kararın uygulanmasını geciktirmez.

İlgililer tarafından itiraz edilmemesi veya itirazın reddi hakkındaki mahkeme kararının kesinleşmesiyle, Kurumun kararı kesinleşmiş olur.

Bu kesinleşme 25 nci madde gereğince gelirden değişiklik yapılmasına engel olmaz.

BÖLÜM - III

Hastalık sigortası

Sağlanan yardımlar

MADDE 32. — Sigortalıya, iş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortası kapsamı dışında kalan hastalıklarda, aşağıda yazılı yardımlar sağlanır:

- A) Sağlık yardımı yapılması,
- B) Ağız protezleri dışındaki protez araç ve gereçlerinin sağlanması, takılması, onarılması ve yenilenmesi,
- C) Geçici iş göremezlik süresince günlük ödenek verilmesi,
- D) Gerekli hallerde muayene ve tedavi için başka bir yere gönderilmesi.

Sağlık yardımlarının tanımı

MADDE 33. — Hastalık halinde sigortalıya yapılacak sağlık yardımları, sigortalının;

- A) Hekime muayene ettirilmesi, hekimin göstereceği lüzum üzerine teşhis için gereken klinik ve laboratuvar muayenelerinin yaptırılması ve tedavisinin sağlanması,
- B) Teşhis ve tedavi için gerekirse sağlık müessesesine yatırılması,
- C) Tedavisi süresince gerekli ilaç ve iyileştirme vasıtalarının sağlanması, şeklinde olur.

Çocuk düşürme, bu kanunun uygulanmasında, hastalık hali sayılır.

Bu madde gereğince yapılacak sağlık yardımları, sigortalının sağlığını koruma, çalışma gücünü yeniden kazandırma ve kendi ihtiyaçlarını görme yeteneğini artırma amacını güder.

Cumhuriyet Senatosunun kabul ettiği metin

Sürekli iş göremezlik hali

MADDE 19. — Geçici iş göremezlik hali sonunda Kuruma ait veya Kurumun sevk edeceği sağlık tesisleri sağlık kurulları tarafından verilecek raporlarda belirtilen ârızalarına göre, iş kazası veya meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücünün en az % 10 azalmış bulunduğu Kurumca tesbit edilen sigortalı, sürekli iş göremezlik gelirinə hak kazanır.

Sürekli iş göremezlik geliri almakta olan veya bu geliri sermayeye çevrilerek ödenmiş bulunan sigortalının yeniden tedavi ettirilmesi halinde meslekte kazanma gücünü ne oranda yitirdiği, yukardaki fıkrada belirtilen sağlık kurullarından alınacak rapora göre yeniden tesbit olunur.

Bildirme ve itiraz

MADDE 31. — Kurum, sigortalıya veya hak sahibi kimselerine bağlanacak gelirleri, yapılan inceleme ve soruşturmalar sonunda ve gerekli belgelerin tamamlandığı tarihten itibaren en geç üç ay içinde tesbit ederek ilgililere yazı ile bildirir.

İlgililer, bağlanan geliri bildiren yazıyı aldıkları günden başlamak üzere bir yıl içinde yetkili mahkemeye başvurarak Kurum kararına itirazda bulunabilirler.

Bu itiraz, kararın uygulanmasını geciktirmez.

İlgililer tarafından itiraz edilmemesi veya itirazın reddi hakkındaki mahkeme kararının kesinleşmesiyle, Kurumun kararı kesinleşmiş olur.

Bu kesinleşme 25 nci madde gereğince gelirdə değişiklik yapılmasına engel olmaz.

BÖLÜM — III

Hastalık sigortası

Sağlanan yardımlar

MADDE 32. — Sigortalıya, iş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortası kapsamı dışında kalan hastalıklara da, aşağıda yazılı yardımlar sağlanır :

- A) Sağlık yardımı yapılması,
- B) Ağız protezleri dışındaki protez araç ve gereçlerinin sağlanması, takılması, onarılması ve yenilenmesi,
- C) Geçici iş göremezlik süresince günlük ödenek verilmesi,
- D) Gerekli hallerde muayene ve tedavi için yurt içinde başka bir yere gönderilmesi.

Sağlık yardımlarının kapsamı

MADDE 33. — Hastalık halinde sigortalıya yapılacak sağlık yardımları sigortalının :

- A) Hekime muayene ettirilmesi, hekimin göstereceği lüzum üzerine teşhis için gereken klinik ve laboratuvar muayenelerinin yaptırılması ve tedavisinin sağlanması,
 - B) Teşhis ve tedavi için gerekirse sağlık müessesesine yatırılması,
 - C) Tedavisi süresince gerekli ilaç ve iyileştirme vasıtalarının sağlanması,
- Hallerini kapsar.

Çocuk düşürme, bu kanunun uygulanmasında, hastalık hali sayılır.

Bu madde gereğince yapılacak sağlık yardımları, sigortalının sağlığını koruma, çalışma gücünü yeniden kazandırma ve kendi ihtiyaçlarını görme kabiliyetini artırma amacını güder.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

Hekim tavsiyelerine uymazlık

MADDE 38. — Hekimce alınması istenen tedbirlere uymıyan sigortalılara, bu tedbirleri yerine getirmedikleri süre için ödenek verilmez.

Tedavinin sona erdiğine ve çalışabilir durumda olduğuna dair Kurum hekimlerinden belge almaksızın eski işverenin işinde çalıştırılan sigortalının aynı hastalığı sebebiyle yapılması gereken tedavi masrafları işverenden, başka işte çalışan sigortalının aynı hastalığı sebebiyle yapılan tedavi masrafları ise kendinden alınacağı gibi, bu süreler için geçici iş göremezlik ödeneği verilmez, verilmiş olanlar da sigortalıdan geri alınır.

Üçüncü kişinin sorumluluğu

MADDE 39. — Kasdı veya suç sayılır hareketi ile sigortalının, eşinin veya çocuğunun hastalanmasına sebepolan kimse, bu kanun gereğince hastalık sigortasından yapılan her türlü giderleri ödemekle yükümlüdür.

BÖLÜM - IV

Analık Sigortası

Sağlanan yardımlar

MADDE 43. — Sigortalı kadının veya sigortalı erkeğin sigortalı olmıyan karısının analığı halinde, aşağıda yazılı yardımlar sağlanır :

- A) Gebelik muayenesinin yaptırılması ve gerekli sağlık yardımlarının sağlanması,
- B) Doğumda gerekli sağlık yardımlarının sağlanması,
- C) Emzirme yardım parası verilmesi,
- D) Sigortalı kadının doğumdan önce ve sonra işinden kaldığı günler için ödenek verilmesi,
- E) Gerekirse analık hali sebebiyle başka bir yere gönderilmesi.

Gebelik halinde muayene ve tedavi

MADDE 44. — Gebelik muayenesi ve gerekli görülecek tedavi Kurumca önceden belli edilen hekim veya ebeler tarafından yapılır. Sigortalı, gebeliğin altıncı ayı sonuna kadar gebelik muayenesi yaptırmaz yahut hekim veya ebeinin lüzum gösterdiği muayene ve tedavilere devam etmezse, bu yüzden ileri gelecek iş göremezlik hallerinde verilecek ödeneklerin bir kısmı veya tümü Kurumca düşürülebilir.

Doğum yardımı

MADDE 45. — Doğum yardımı, sigortalı kadının veya sigortalı erkeğin sigortalı olmıyan karısının doğurması halinde, doğum sırasında ve doğumdan sonra gerekli sağlık yardımlarıyla ilaçların ve sağlık malzemesinin sağlanmasıdır.

Bu yardım, Kurumca tâyin ve tesbit edilen ebeler tarafından sigortalının evinde yapılır. Gerekirse doğum sırasında yetkili bir uzman hekim bulundurulabileceği gibi, hekim veya ebeinin lüzum göstereceği hallerde, doğum, sigortalı kadın veya sigortalı erkeğin sigortalı olmıyan karısı bir sağlık müessesesine yatırılmak suretiyle yaptırılır.

Kuruma ait sağlık tesisleriyle 123 ncu madde gereğince sözleşme yapılmış olan tesislerde doğum yapan sigortalı kadınla sigortalı erkeğin sigortalı olmıyan karısının doğan çocuk-

Cumhuriyet Senatosunun kabul ettiği metin

Hekim tavsiyelerine uymazlık

MADDE 38. — Hekimce alınması istenen tedbirlere uymıyan sigortalılara, bu tedbirleri yerine getirmedikleri süre için ödenek verilmez.

Tedavinin sona erdiğine ve çalışabilir durumda olduğuna dair Kurum hekimlerinden belge almaksızın eski işverenin işinde çalıştırılan sigortalının aynı hastalığı sebebiyle yapılması gereken tedavi masrafları işverenden, başka işte çalışan sigortalının aynı hastalığı sebebiyle yapılan tedavi masrafları ise kendinden alınır. Bu süreler için geçici iş göremezlik ödeneği verilmez, verilmiş olanlar da sigortalıdan geri alınır.

Üçüncü kişinin sorumluluğu

MADDE 39. — Kasdı veya suç sayılır hareketi ile sigortalının, eşinin veya çocuğunun hastalanmasına sebepolan kimseye, bu kanun gereğince hastalık sigortasından yapılan her türlü giderler tazmin ettirilir.

BÖLÜM - IV

Analık Sigortası

Sağlanan yardımlar

MADDE 43. — Sigortalı kadının veya sigortalı erkeğin sigortalı olmıyan karısının analığı halinde, aşağıda yazılı yardımlar sağlanır:

- A) Gebelik muayenesinin yaptırılması ve gerekli sağlık yardımlarının sağlanması,
- B) Doğumda gerekli sağlık yardımlarının sağlanması,
- C) Emzirme yardım parası verilmesi,
- Ç) Sigortalı kadının doğumdan önce ve sonra işinden kaldığı günler için ödenek verilmesi,
- D) Analık hali sebebiyle gerekirse yurt içinde başka bir yere gönderilmesi.

Gebelik halinde muayene ve tedavi

MADDE 44. — Gebelik muayenesi ve gerekli görülecek tedavi Kurumca önceden belli edilen hekim veya ebeler tarafından yapılır. Sigortalı gebeliğin altıncı ayı sonuna kadar gebelik muayenesi yaptırmaz, yahut hekim veya ebenin lüzum gösterdiği muayene ve tedavilere devam etmezse bu yüzden ileri gelecek işgöremezlik hallerinde verilecek ödeneklerin % 50 yi geçmemek üzere bir kısmı Kurumca düşürülebilir.

Sigortalı Kurumca gösterilen hekim ve ebelerden dilediğini seçebilir. Şu kadar ki, seçtikten sonra doğum oluncaya kadar hekim veya ebesini değiştiremez.

Doğum yardımı

MADDE 45. — Doğum yardımı, sigortalı kadının veya sigortalı erkeğin sigortalı olmıyan karısının doğurması halinde, doğum sırasında ve doğumdan sonra gerekli sağlık yardımlarıyla ilaçların ve sağlık malzemesinin sağlanmasıdır.

Bu yardım, gebenin evvelce seçtiği ebe, o yoksa Kurumunca tayin ve tesbit edilen ebelerden biri tarafından evde veya sağlık tesislerinde yapılır. Gerekirse doğum sırasında yetkili bir uzman hekim bulundurulabileceği gibi, hekim veya ebenin lüzum göstereceği hallerde, doğum sigortalı kadın veya sigortalı erkeğin sigortalı olmıyan karısı bir sağlık müessesesine yatırılmak suretiyle yaptırılır.

Kuruma ait sağlık tesisleriyle 123 ncü madde gereğince sözleşme yapılmış olan tesislerde do-

Millet Meclisinin kabul ettiği metin.

ları için, sağlık tesisinde kaldıkları müddetçe yapılmasına lüzum görülen sağlık yardımlarına ait masraflar ilgililerden istenmez.

Maktu gebelik ve doğum yardımları

MADDE 46. — 44 ve 45 nci maddelerde gösterilen sağlık yardımlarının Kurumca doğrudan doğruya yapılmasına imkân görülemeyen yer veya hallerde, gebelik ve doğum sağlık yardımı yerine, Çalışma Bakanlığınca onanacak ve önceden bildirilecek tarifeye göre maktu para yardımı yapılır. Birden fazla çocuk doğarsa, maktu doğum yardımı çocuk sayısına göre artırılır.

Ancak :

A) Gebelik yardım parası alabilmek için, gebelik halinin hekim veya diplomalı ebeden alınacak bir belge ile ve doğumdan önce Kuruma bildirilmesi,

B) Doğum yardım parası alabilmek için, doğumun üç ay içinde Kuruma bildirilmesi ve hekim veya diplomalı ebeden alınacak doğum kâğıdı, yahut onanmış nüfus kayıt örneği ile belgelennesi,

Şarttır.

Geçici iş göremezlik ödeneği

MADDE 49. — Kendisi için doğumdan önceki bir yıl içinde en az 120 gün Analık Sigortası primi ödenmiş bulunan sigortalı kadının analığı halinde, doğumdan önceki ve sonraki 6 şar haftalık sürede, çalışmadığı her gün için geçici iş göremezlik ödeneği verilir.

Geçici iş göremezlik ödeneğinden yoksun kalma

MADDE 50. — Kurumca sağlanacak olan doğum yardımlarından haklı ve makûl sebep olmaksızın yararlanmayı reddeden yahut hekim veya ebenin lüzum gösterdiği tedbirleri almıyan sigortalı kadınlara doğumdan ileri gelen hastalık hallerinde geçici iş göremezlik ödeneği verilmez.

Kimlerin mâlûl sayılacağı

MADDE 53. —

a) Çalışma gücünün en az üçte ikisini yitirdiği tesbit edilen,

b) Çalışma gücünün en az üçte ikisini yitirmiş durumda sayılmıyanlardan 34 nci madde gereğince yapılan tedavi sonunda, Kurum sağlık tesisleri sağlık kurullarınca düzenlenecek raporlarda çalışabilir durumda olmadığı belirtilen,

Sigortalı Mâlûllük Sigortası bakımından mâlûl sayılır.

Şu kadar ki, sigortalı olarak ilk defa çalışmaya başladığı tarihte mâlûl sayılmayı gerektirecek derecede hastalık veya ârızası bulunduğu önceden veya sonradan tesbit edilen sigortalı bu hastalık ve ârızası sebebiyle Mâlûllük Sigortası yardımlarından yararlanamaz. Ancak, bu gibi sigortalılara Mâlûllük Sigortasından evvelce ödenmiş bulunan aylıklar geri alınmaz.

Sigortalının kontrol muayenesi

MADDE 57. — Mâlûllük aylığı bağlandıktan sonra, sigortalı, her zaman, başka birinin sürekli bakımına muhtaç duruma girdiğini ileri sürerek mâlûllük aylığının artırılmasını isteyebilir.

Mâlûllük aylığı bağlanan sigortalıları Kurum da her zaman kontrol muayenesine tabi tutabilir.

Cumhuriyet Senatosunun kabul ettiği metin

ğum yapan sigortalı kadınla sigortalı erkeğin sigortalı olmayan karısının, doğan çocukları için sağlık tesisinde kaldıkları müddetçe yapılmasına lüzum görülen yardımlarına ait masraflar ilgililerden istenmez.

Maktu gebelik ve doğum yardımları

MADDE 46. — 44 ve 45 nci maddelerde gösterilen sağlık yardımlarının Kurumca doğrudan doğruya yapılmasına imkân görülmiyen yer veya hallerde, gebelik ve doğum sağlık yardımı yerine, Çalışma Bakanlığınca onanacak ve önceden bildirilecek tarifeye göre maktu para yardımı yapılır. Birden fazla çocuk doğarsa, maktu doğum yardımı her çocuk sayısına göre bir kat daha artırılır.

Ancak :

A) Gebelik yardımı parası alabilmek için, gebelik halinin hekim veya diplomalı ebeden alınacak bir belge ile ve doğumdan önce Kuruma bildirilmesi,

B) Doğum yardım parası alabilmek için, doğumun üç ay içinde Kuruma bildirilmesi ve hekim veya diplomalı ebeden alınacak doğum kâğıdı yahut onanmış nüfus kayıt örneği ile belgelenmesi,

Geçici iş göremezlik ödeneği

MADDE 49. — Kendisi için doğumdan önceki bir yıl içinde en az 120 gün analık sigortası primi ödenmiş bulunan sigortalı kadının analığı halinde, doğumdan önceki ve sonraki 6 şar haftalık sürede, çalışmadığı her gün için geçici iş göremezlik ödeneği verilir.

Bu ödenek hiçbir şekilde kesilmez.

Geçici iş göremezlik ödeneğinden yoksun kalma

MADDE 50. — Kurumca sağlanacak olan doğum yardımlarından haklı ve mâkul sebep olmaksızın yararlanmayı reddeden yahut hekim veya ebenin lüzum gösterdiği tedbirleri almaması yüzünden hastalandığı veya hastalığının arttığı mütahassis hekim raporu ile tesbit edilen sigortalı kadınlara geçici iş göremezlik ödeneğinin % 50 si verilmez.

Kimlerin mâlûl sayılacağı

MADDE 53. —

- a) Çalışma gücünün en az üçte ikisini yitirdiği tesbit edilen,
- b) Çalışma gücünün en az üçte ikisini yitirmiş durumda sayılmıyanlardan 34 nci madde gereğince yapılan tedavi sonunda, Kurum sağlık tesisleri sağlık kurullarınca düzenlenecek raporlarda çalışabilir durumda olmadığı belirtilen,

Sigortalı mâlûllük sigortası bakımından mâlûl sayılır.

Şu kadar ki, sigortalı olarak ilk defa çalışmaya başladığı tarihte mâlûl sayılmayı gerektirecek derecede hastalık veya ârızası bulunduğu önceden veya sonradan yeterli belgelerle tesbit edilen sigortalı bu hastalık veya ârıza sebebiyle Mâlûllük Sigortası yardımlarından yararlanamaz. Ancak, bu gibi sigortalılara Mâlûllük Sigortasından evvelce ödenmiş bulunan aylıklar geri alınmaz.

Sigortalının kontrol muayenesi

MADDE 57. — Mâlûllük aylığı bağlandıktan sonra, sigortalı, her zaman, başka birinin sürekli bakımına muhtaç duruma girdiğini ileri sürerek mâlûllük aylığının artırılmasını isteyebilir.

Mâlûllük aylığı bağlanan sigortalıları Kurumda her zaman kontrol muayenesine tabi tutulur.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

Gerek Kurumca yaptırılan kontrol muayenesinde, gerekse sigortalının isteği üzerine veya işe alıştırma sonunda yapılan muayenesinde yeniden tesbit edilecek mâlûllük durumuna göre, mâlûllük aylığı :

A) Sigortalının istekte bulunması halinde :

a) Yazılı isteğini,

b) Yeni mâlûllük durumuna esas tutulan rapor yazılı isteğini takibeden takvim ayından sonraki bir tarihi taşımakta ise bu raporun tarihini,

B) Kurumca kontrol muayenesine veya işe alıştırmaya tabi tutulma halinde de yeni mâlûllük durumuna esas tutulan raporun tarihini,

Takibeden ay başından başlanarak gerekirse artırılır, azaltılır veya kesilir.

Kabul edilir bir özrü olmadığı halde kontrol muayenesini Kurumun yazılı bildirisinde belirtilen tarihten sonraki ay başına kadar yaptırmıyan sigortalının mâlûllük aylığı, kontrol muayenesi için belirtilen tarihten sonraki ay başından başlanarak kesilir. Şu kadar ki, kontrol muayenesini Kurumun yazılı bildirisinde belirtilen tarihten başlayarak üç ay içinde yaptıran ve mâlûllük halinin devam ettiği tesbit edilen sigortalının mâlûllük aylığı, ödemenin kesildiği tarihten başlanarak verilir.

Kontrol muayenesini Kurumun yazılı bildirisinde belirtilen tarihten üç ay geçtikten sonra yapılan ve mâlûllük halinin devam ettiği tesbit edilen sigortalının mâlûllük aylığı, rapor tarihinden sonraki ay başından başlanarak ödenir.

Aylığın hesaplanması

MADDE 61. — 60 ncı maddenin (A) fıkrasında yazılı şartları yerine getirerek yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanan sigortalıya, işten ayrıldığı tarihten önce Mâlûllük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları primi ödenmiş, son on takvim yılının prim hesabına esas tutulan kazanç tutarları toplamı en yüksek olan yedi takvim yılına göre bulunacak ortalama yıllık kazancının % 50 si oranında yıllık yaşlılık geliri bağlanır.

8 ve 9 takvim yılı prim ödemiş olan sigortalının ortalama yıllık kazancı da yukarıki fıkraya göre hesaplanır.

Sekiz takvim yılından az Mâlûllük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları primi ödemiş olan sigortalının yıllık yaşlılık gelirinin hesabına esas tutulacak ortalama yıllık kazancı prim ödediği takvim yılları esas alınarak tesbit edilir.

60 ncı maddenin (B) fıkrasına göre yaşlılık geliri bağlanmasına hak kazanan sigortalıya, yukarıki oranlardan, sigortalılık süresinin 34 yıldan eksik her tam yılı için % 0,50 indirim yapmak suretiyle yıllık yaşlılık geliri bağlanır.

60 dan yukarı yaşta aylık bağlanan sigortalının yıllık yaşlılık geliri, yukarıki fıkralara göre tesbit olunacak oranlar, 60 yaşından sonra doldurmuş bulunduğu her tam yaş için % 1 artırılarak hesab olunur.

Yaşlılık aylığı, yıllık yaşlılık gelirinin onikide biridir.

Aylığın hesaplanması

MADDE 67. — Sigortalının ölümü halinde, hak sahibi kimselerine bağlanacak aylığın tesbitinde :

a) Sigortalının almakta olduğu veya bağlanmasına hak kazanmış bulunduğu mâlûllük veya yaşlılık aylığı,

b) Mâlûllük veya yaşlılık aylığı bağlandıktan sonra sigortalı olarak çalışmaya başlaması sebebiyle aylığı kesilen sigortalı için, ölüm tarihine ve 58 ve 63 ncü maddelerdeki esaslara göre tesbit edilecek aylık,

Cumhuriyet Senatosunun kabul ettiği metin

Gerek Kurumca yaptırılan kontrol muayenesinde, gerekse sigortalının isteği üzerine veya işe alıştırma sonunda yapılan muayenesinde yeniden tesbit edilecek mâlûllük durumuna göre, mâlûllük aylığı :

I - Sigortalının istekte bulunması halinde :

a) Yazılı isteğini,

b) Yeni mâlûllük durumuna esas tutulan rapor yazılı isteğini takibeden takvim ayından sonraki bir tarihi taşımakta ise bu raporun tarihini,

II - Kurumca kontrol muayenesine veya işe alıştırmaya tabi tutulma halinde de yine mâlûllük durumuna esas tutulan raporun tarihini,

Takibeden ay başından başlanarak gerekirse artırılır, azaltılır veya kesilir.

Kabul edilir bir özrü olmadığı halde kontrol muayenesini Kurumun yazılı bildirisinde belirtilen tarihten sonraki ay başına kadar yaptırılmıyan sigortalının mâlûllük aylığı, kontrol muayenesi için belirtilen tarihten sonraki ay başından başlanarak kesilir. Şu kadar ki, kontrol muayenesini Kurumun yazılı bildirisinde belirtilen tarihten başlayarak üç ay içinde yaptıran ve mâlûllük halinin devam ettiği tesbit edilen sigortalının mâlûllük aylığı, ödemenin kesildiği tarihten başlanarak verilir.

Kabuledilir bir özrü olmadan kontrol muayenesini Kurumun yazılı bildirisinde belirtilen tarihten üç ay geçtikten sonra yaptıran ve mâlûllük halinin devam ettiği tesbit edilen sigortalının mâlûllük aylığı, rapor tarihinden sonraki ay başından başlanarak ödenir.

Aylığın hesaplanması

MADDE 61. — 60 ncı maddenin (A) fıkrasında yazılı şartları yerine getirerek yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanan sigortalıya, işten ayrıldığı tarihten önce mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödenmiş, son on takvim yılının prim hesabına esas tutulan kazanç tutarları toplamı en yüksek olan yedi takvim yılına göre bulunacak ortalama yıllık kazancının % 50 si oranında yıllık yaşlılık geliri bağlanır.

Sekiz ve dokuz takvim yılı prim ödemiş olan sigortalının ortalama yıllık kazancı da yukarıki fıkraya göre hesaplanır.

Sekiz takvim yılından az mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödenmiş olan sigortalının yıllık yaşlılık gelirinin hesabına esas tutulacak ortalama yıllık kazancı prim ödediği takvim yılları esas alınarak tesbit edilir.

60 ncı maddenin (B) fıkrasına göre yaşlılık geliri bağlanmasına hak kazanan sigortalıya, yukarıki oranlardan, sigortalılık süresinin 34 yıldan eksik her tam yılı için % 0,50 indirme yapılmak suretiyle yıllık yaşlılık geliri bağlanır.

60 dan yukarı yaşta aylık bağlanan sigortalının yıllık yaşlılık geliri, yukarıki fıkralara göre tesbit olunacak oranlar, 60 yaşından sonra doldurmuş bulunduğu her tam yaş için % 1 artırılarak hesab olunur.

Yaşlılık aylığı, yıllık yaşlılık gelirinin onikide biridir.

Aylığın hesaplanması

MADDE 67. — Sigortalının ölümü halinde hak sahibi kimselerine bağlanacak aylığın tesbitinde :

a) Sigortalının almakta olduğu veya bağlanmasına hak kazanmış bulunduğu mâlûllük veya yaşlılık aylığı,

b) Mâlûllük veya yaşlılık aylığı bağlandıktan sonra sigortalı olarak çalışmaya başlaması sebebiyle aylığı kesilen sigortalı için, ölüm tarihine ve 58 ve 63 ncü maddelerdeki esaslara göre tesbit edilecek aylık,

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

c) En az 5 yıldan beri sigortalı olan ve her yıl için ortalama olarak en az 150 gün veya toplam olarak 1 800 gün mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş bulunan sigortalının, ölüm tarihinden önce, mâlûllük, yaşlılık, ve ölüm sigortaları primi ödenmiş son on takvim yılının prim hesabına esas tutulan kazanç tutarları toplamı en yüksek olan yedi takvim yılına göre bulunacak ortalama yıllık kazancının % 50 si üzerinden hesaplanacak yıllık gelirinin onikide biri, Esas tutulur.

Sigortalı başka birinin sürekli bakımına muhtaç durumda mâlûl sayılarak aylık bağlanmış veya aylık bağlanmasına hak kazanmış ise, (a) ve (b) fıkralarına göre tesbit edilecek aylıklarda, bu hal nazara alınmadan sigortalıya bağlanabilecek aylık esas tutulur.

8 ve 9 takvim yılı prim ödemiş olan sigortalının ortalama yıllık kazancı (c) fıkrasına göre hesaplanır.

Sekiz takvim yılından az mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olan sigortalının yıllık mâlûllük gelirinin hesabına esas tutulacak ortalama yıllık kazanç, prim ödödüğü takvim yılları esas alınarak tesbit edilir.

Aylık bağlanmamış veya aylık bağlanması için istekte bulunmamış olan sigortalının 60 tan yu-karı yaşlarda ölümü halinde (c) fıkrasına göre hesaplanacak yıllık gelir, bu fıkrada belirtilen oran 60 yaşından sonra doldurmuş olduğu her tam yaş için % 1 artırılarak tesbit olunur.

BÖLÜM — VIII

Primler

Prim alınması

MADDE 72. — İş kazalarıyla meslek hastalıkları, hastalık, analık, malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarının gerektirdiği her türlü yardım ve ödemelerle her çeşit yönetim giderlerini karşılamak üzere, kurumca bu kanun hükümlerine göre prim alınır.

Prim oranları

MADDE 73. —

A) Tarifesine göre tesbit edilecek iş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortası priminin tamamı iş verenler tarafından verilir.

B) Hastalık sigortası primi, sigortalının kazancının % 8 i dir . Bunun % 4 ü sigortalı hissesi, % 4 ü de iş veren hissesidir.

C) Analık sigortası primi, sigortalının kazancının % 1 i dir. Bu primi vermekle yalnız iş veren yükümlüdür.

D) Malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi, sigortalının kazancının % 11 i dir. Bunun % 5 i sigortalı hissesi, % 6 sı da iş veren hissesidir.

Tehlike sınıf ve derecelerinin belli edilmesi

MADDE 75. — Yapılan işin 74 ncü maddede belirtilen tarifeye göre hangi tehlike sınıf ve derecesine girdiği ve ödenecek iş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortası primi oranı kurumca belli edilerek iş verene yazı ile bildirilir.

İş kazalarını ve meslek hastalıklarını önliyecek tedbirler hakkındaki mevzuat hükümlerine uygun bulunmadığı tesbit edilen işler, kurumca daha yüksek primli derecelere konulabilir.

Cumhuriyet Senatosunun kabul ettiği metin

c) En az 5 yıldan beri sigortalı olan ve her yıl için ortalama olarak en az 150 gün veya toplam olarak 1 800 gün mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş bulunan sigortalının, ölüm tarihinden önce, mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödenmiş son on takvim yılının prim hesabına esas tutulan kazanç tutarları toplamı en yüksek olan yedi takvim yılına göre bulunacak ortalama yıllık kazancının % 50 si üzerinden hesaplanacak yıllık gelirinin onikide biri,

Esas tutulur.

Sigortalı başka birinin sürekli bakımına muhtaç durumda mâlûl sayılarak aylık bağlanmış veya aylık bağlanmasına hak kazanmış ise, (a) ve (b) fıkralarına göre tesbit edilecek aylıklarda, bu hal nazara alınmadan sigortalıya bağlanabilecek aylık esas tutulur.

Sekiz ve dokuz takvim yılı prim ödemiş olan sigortalının ortalama yıllık kazancı (c) fıkrasına göre hesaplanır.

Sekiz takvim yılından az mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olan sigortalının yıllık mâlûllük gelirinin hesabına esas tutulacak ortalama yıllık kazanç, primi ödediği takvim yılları esas alınarak tesbit edilir.

Aylık bağlanmamış veya aylık bağlanması için istekte bulunmamış olan sigortalının 60 tan yu-
karı yaşlarda ölümü halinde (c) fıkrasına göre hesaplanacak yıllık gelir, bu fıkrada belirtilen oran 60 yaşından sonra doldurmuş olduğu her tam yaş için % 1 artırılarak tesbit olunur.

BÖLÜM - VIII

Primler

Prim alınması

MADDE 72. — İş kazalarıyla meslek hastalıkları, hastalık, analık, mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarının gerektirdiği her türlü yardım ve ödemelerle her çeşit yönetim giderlerini karşılamak üzere, Kurumca bu kanun hükümlerine göre prim alınır.

Genel yönetim giderleri, Kurumun yıllık genel gelirlerinin % 10 unu aşamaz.

Prim oranları

MADDE 73. —

A) Tarifesine göre tesbit edilecek iş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortası priminin tamamı işverenler tarafından verilir. Bu primin niseti % 6 yı geçemez.

B) Hastalık sigortası primi, sigortalının kazancının % 8 i, 3 ncü madde 2 nci bendinin (B) fıkrasında belirtilen çiraklar için % 4 üdür.

Bunun yarısı sigortalı hissesi, yarısı da işveren hissesidir.

C) Analık sigortası primi, sigortalının kazancının % 1 idir. Bu primi vermekle yalnız işveren yükümlüdür.

D) Mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi, sigortalının kazancının % 11 idir. Bunun % 5 i sigortalı hissesi, % 6 sı da işveren hissesidir.

Tehlike sınıf ve derecelerinin belli edilmesi

MADDE 75. — Yapılan işin 74 ncü maddede belirtilen tarifeye göre hangi tehlike sınıf ve derecesine girdiği ve ödenecek iş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortası primi oranı Kurumca belli edilerek işverene yazı ile bildirilir.

İş kazalarını ve meslek hastalıklarını önleyecek tedbirler hakkındaki mevzuat hükümlerine uygun bulunmadığı tesbit edilen işler, kurumca daha yüksek primli derecelere konulabilir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

Kurum, tesbit edilmiş bulunan tehlike, sınıf ve derecesini, yaptıracağı incelemelere dayanarak kendiliğinden veya işverenin isteği üzerine değiştirebilir.

Kurumca yapılacak değişikliklere ilişkin kararın takvim yılından en az bir ay önce iş verene ve işveren tarafından değişiklik isteğinin de takvim yılından en az iki ay önce kuruma bildirilmesi şarttır.

Böylece, karara bağlanacak değişiklikler, yukarıki fıkrada yazılı karar veya istekten sonraki takvim yılı başında yürürlüğe girer.

İşveren, tehlike sınıf ve derecesiyle prim oranı hakkında kurumca yapılacak yazılı bildiriye aldıktan sonra bir ay içinde Çalışma Bakanlığına tirazda bulunabilir. Bakanlık bu itirazı inceliyerek dört ay içinde vereceği kararı ilgiliye bildirir.

İtiraz primlerin ödenmesini geciktirmez.

İşveren bu madde gereğince tehlike sınıf ve derecesine karşı Çalışma Bakanlığına yahut bu Bakanlığın vereceği karar üzerine Danıştay'a baş vurursa, bu kanunun 81 nci maddesinin uygulanmasında, İcra ve İflâs Kanununun 72 nci maddesinde yazılı bir yıllık süre, birinci halde bakanlık kararının iptal süresi sonunda, ikinci halde ise Danıştay Kararının kesinleştiği tarihten başlar.

Prime esas ücretler

MADDE 77. -- Sigortalılarla iş verenlerin bir takvim ayı için ödiyecekleri primlerin hesabında:

- a) Sigortalıların o takvim ayı için hak ettikleri ücretlerin,
- b) Prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkaktan sigortalılara o ay içinde ödenenlerin,
- c) İdare veya kaza mercilerince verilen karar gereğince (a) ve (b) fıkralarında yazılı kazançlar niteliğinde olmak üzere sigortalılara o ay içinde yapılan ödemelerin,

Toplamı esas alınır.

Şu kadar ki, yolluklar, çocuk ve aile zamları, ölüm, doğum ve evlenme yardımları ile aynı yardımlar sigorta primlerinin hesabına esas tutulacak ücretlerin aylık tutarının tesbitinde nazara alınmaz.

Her sigortalının prim hesabına esas tutulacak aylık kazanç toplamının 50 kuruşa kadar olan lira kesri nazara alınmaz, 50 kuruş ve daha fazla olan kesirler liraya çıkarılır.

Günlük, haftalık veya aylık olarak belirli bir ücrete dayanmış olmayıp da komisyon ücreti ve kâra katılma gibi belirsiz zaman ve miktar üzerinden ücret alan sigortalıların prim ve ödeneklerinin hesabında esas tutulacak günlük kazançları, 78 nci madde hükmü saklı kalmak şartıyla, Bakanlar Kurulu kararıyla belli edilir.

Şu kadar ki, sigortalının ayrıca belirli bir kazancı varsa, bu takdirde prim ve ödeneklerin hesabında esas tutulacak günlük kazancı, yukarıki fıkraya göre hesabedilecek günlük kazancına belirli kazancı üzerinden hesaplanacak günlük kazancın ilâvesi suretiyle bulunur.

Bu kanun gereğince primlerin hesabına esas tutulacak günlük kazanç sigortalının, bir takvim ayı için prime esas tutulan kazancının 30 da biridir.

Günlük kazancın hesabına esas tutulan ay içindeki bâzı günlerde çalışmamış ve çalışmadığı günler için ücret almamış sigortalının günlük kazancı, o ay için prime esas tutulan kazancı ücret aldığı gün sayısına bölünerek hesaplanır.

Sigortalıların günlük kazançlarının hesabında esas tutulan gün sayıları, aynı zamanda, bunların prim ödeme gün sayılarını gösterir.

Bir takvim ayı içinde çeşitli iş verenlerin işinde çalışan sigortalının bu kanun gereğince alınacak primlerine esas tutulacak aylık ve günlük kazancının tesbitinde her iş verenden elde ettiği aylık ve günlük kazanç tutarı ayrı ayrı nazara alınır ve primler buna göre hesaplanır.

Cumhuriyet Senatosunun kabul ettiği metin

Kurum, tesbit edilmiş bulunan tehlike sınıf ve derecesini, yaptıracığı incelemelere dayanarak kendiliğinden veya işverenin isteği üzerine değiştirebilir.

Kurumca yapılacak değişikliklere ilişkin kararın takvim yılından en az bir ay önce işverene ve işveren tarafından değişiklik isteğinin de takvim yılından en az iki ay önce kuruma bildirilmesi şarttır.

Böylece, karara bağlanacak değişiklikler, yukarıdaki fıkrada yazılı karar veya istekten sonraki takvim yılı başında yürürlüğe girer.

İşveren, tehlike sınıf ve derecesiyle prim oranı hakkında kurumca yapılacak yazılı bildiriye aldıktan sonra bir ay içinde Çalışma Bakanlığına itirazda bulunabilir. Bakanlık bu itirazı inceliyerek 3 ay içinde vereceği kararı ilgiliye bildirir.

İtiraz primlerin ödenmesini geciktirmez.

İşveren bu madde gereğince tehlike sınıf ve derecesine karşı Çalışma Bakanlığına yahut bu Bakanlığın vereceği karar üzerine Danıştaya başvurursa, bu kanunun 81 nci maddesinin uygulanmasında, İcra ve İflâs Kanununun ilgili maddesinde yazılı bir yıllık süre, birinci halde Bakanlık kararının iptal süresi sonunda, ikinci halde ise Danıştay kararının kesinleştiği tarihten başlar.

Prime esas ücretler

MADDE 77. — Sigortalılarla işverenlerin bir ay için ödiyecekleri primlerin hesabında :

- a) Sigortalının o ay için hakettikleri ücretlerin,
- b) Prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkaktan sigortalılara o ay içinde ödenenlerin,
- c) İdare veya kaza mercilerince verilen karar gereğince (a) ve (b) fıkralarında yazılı kazançlar niteliğinde olmak üzere sigortalılara o ay içinde yapılan ödemelerin,

Brüt toplamı esas alınır.

Şu kadar ki, yolluklar, çocuk ve aile zamları, ölüm, doğum ve evlenme yardımları ile aynî yardımlar sigorta primlerinin hesabına esas tutulacak ücretlerin aylık tutarının tesbitinde nazara alınmaz.

Her sigortalının prim hesabına esas tutulacak aylık kazanç toplamının 50 kuruşa kadar olan lira kesri nazara alınmaz, 50 kuruş ve daha fazla olan kesirler liraya çıkarılır.

Günlük, haftalık veya aylık olarak belirli bir ücrete dayanmış olmayıp da komisyon ücreti ve kâra katılma gibi belirsiz zaman ve miktar üzerinden ücret alan sigortalıların prim ve ödeneklerinin hesabında esas tutulacak günlük kazançları, 78 nci madde hükmü saklı kalmak şartıyla, Bakanlar Kurulu kararıyla belli edilir.

Şu kadar ki, sigortalının ayrıca belirli bir kazancı varsa, bu takdirde prim ve ödeneklerin hesabında esas tutulacak günlük kazancı, yukarıki fıkraya göre hesabedilecek günlük kazancına belirli kazancı üzerinden hesaplanacak günlük kazancın ilâvesi suretiyle bulunur.

Bu kanun gereğince primlerin hesabına esas tutulacak günlük kazanç sigortalının, bir ay için prime esas tutulan kazancının otuzda biridir.

Günlük kazancın hesabına esas tutulan ay içindeki bazı günlerde çalışmamış ve çalışmadığı günler için ücret almamış sigortalının günlük kazancı, o ay için prime esas tutulan kazancı ücret aldığı gün sayısına bölünerek hesaplanır.

Sigortalıların günlük kazançlarının hesabında esas tutulan gün sayıları, aynı zamanda, bunların prim ödeme gün sayılarını gösterir.

Bir ay içinde çeşitli işverenlerin işinde çalışan sigortalının bu kanun gereğince alınacak primlerine esas tutulacak aylık ve günlük kazancının tesbitinde her işverenden elde ettiği aylık ve günlük kazanç tutarı ayrı ayrı nazara alınır ve primler buna göre hesaplanır.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

Prim belgeleri ve ölçümleme

MADDE 79. — İş veren, bir takvim ayı içinde çalıştırıldığı sigortalıların, sigorta primleri hesabına esas tutulan kazançlar toplamı ve prim ödeme gün sayıları ile sigorta primlerini gösteren ve niteliği, usul ve esaslarıyla verilme süreleri hazırlanacak tüzükte belirtilecek olan kayıt ve belgeleri Kuruma ve sigortalı hesap kartlarını sigortalılara vermeye veya o ay içinde sigortalı çalıştırılmadığını ve ücret ödenmediğini süresi içinde yazılı olarak Kuruma bildirmeye mecburdur

Bu belgeler, tüzükte belirtilen usul ve esaslara göre düzenlenmez veya vaktinde Kuruma verilmezse yahut bu belgelerin dayandığı kayıtlar belgelerde yazılı olanları doğrulayıcı nitelikte görülmezse veyahut belgelerde yazılı olanları doğruluyacak kayıt ve belgeler gösterilmezse, Kurum, sigorta primleri hesabına esas tutulacak kazançlar toplamını, hazırlanacak tüzükteki usul ve esaslara göre ölçümler.

Ölçümleme sonucunda tesbit edilecek prim borcu işverene tebliğ edilir. İşveren bu borca karşı 15 gün içinde, itiraz edilen miktarın yüzde biri tutarında bir ücreti peşinen Kurum veznesine yatırmak suretiyle, Prim İtiraz Komisyonuna baş vurabilir. İtiraz takibi durdurur. Peşin alınan ücret, itiraz sonucuna göre, haklı çıktığı oranda iş verene iade olunur. Taraflar, Prim İtiraz Komisyonu kararı aleyhine, kararın tebliği tarihinden itibaren bir ay içinde yetkili iş mahkemesine müracaat edebilirler. Mahkemeye müracaat edilmesi prim borcunun takibini ve ödenmesini durdurmaz.

Prim İtiraz Komisyonunun teşekkül tarzı, çalışma usul ve esasları ile hangi üyelerine ve ne miktar ücret verileceği tüzük ile tesbit olunur.

Sigorta primlerinin ölçümleme yolu ile tesbit olunması, işverenin usul ve esasları tüzükte tesbit olunacak kayıt ve belgeleri düzenleme ve Kuruma verme yükümünü kaldırmaz.

Usul ve esasları tüzükle tesbit olunacak belgeleri işveren tarafından verilmeyen sigortalılar, çalıştıklarını, hizmetin geçtiği yılın sonundan başlayarak beş yıl içinde mahkemeye başvurarak alacakları ilâm ile tanıtlarlarsa bunların mahkeme kararında belirtilen aylık kazanç toplamaları ile prim ödeme gün sayıları nazara alınır.

Sigortalının çalıştığı bir veya birkaç işte, bu kanunda yazılı prim ödeme şartını yerine getirmiş olmasına rağmen kendisi işin verilmesi gereken kayıt ve belgeler işveren tarafından vermediği veya verilen kayıt ve belgelerde kazançların veya prim ödeme gün sayılarının eksik gösterildiği Kurumca tesbit edilirse, hastalık ve analık sigortalarından gerekli yardım yapılır.

Primlerin ödenmesi

MADDE 80. — İş veren, bir takvim ayı içinde çalıştırdığı sigortalıların sigorta primlerine esas tutulacak kazançlar toplamı üzerinden bu kanun gereğince hesaplanacak prim tutarlarını ücretlerinden kesmeye ve kendilerine ait primler tutarını da bu miktara ekliyerek en geç ertesi ayın sonuna kadar Kuruma ödemeye mecburdur.

77 nci maddenin (a) fıkrası gereğince hak edilen ve fakat ödenmemiş olan ücretler üzerinden hesaplanacak primler hakkında da yukarıki fıkra hükmü uygulanır.

Primler süresi içinde ve tam olarak ödenmezse, ödenmeyen kısma, sürenin bittiği tarihten başlayarak bir aylık süre için % 10 ve bundan sonraki her ay için % 2 gecikme zammı uygulanır.

Ay kesirleri tam ay olarak hesap edilir. Gecikme zammı yalnız prim alacaklarına uygulanır ve tutarı bu zammın uygulandığı prim miktarını geçemez.

Dâva veya icra kovuşturması açılmış olsa bile primlerin ödenmemiş kısmının alınacağı tarihe kadar gecikme zammı alınır.

Cumhuriyet Senatosunun kabul ettiği metin

Prim belgeleri ve ölçümleme

MADDE 79. — İşveren, bir ay içinde çalıştırdığı sigortalıların, sigorta primleri, hesabına esas tutulan kazançlar toplamı ve prim ödeme gün ve sayıları ile sigorta primlerini gösteren ve niteliği, usul ve esaslarıyla verilme süreleri hazırlanacak tüzükte belirtilecek olan kayıt ve belgeleri Kuruma ve sigortalı hesap kartlarını sigortalılara vermeye veya o ay içinde sigortalı çalıştırılmadığını ve ücret ödenmediğini süresi içinde yazılı olarak Kuruma bildirmeye mecburdur.

Bu belgeler, tüzükte belirtilen usul ve esaslara göre düzenlenmez veya vaktinde Kuruma verilmezse yahut bu belgelerin dayandığı kayıtlar belgelerde yazılı olanları doğrulayıcı nitelikte görülmezse veyahut belgelerde yazılı olanları doğruluyacak kayıt ve belgeler gösterilmezse, Kurum, sigorta primleri hesabına esas tutulacak kazançlar toplamını, hazırlanacak tüzükteki usul ve esaslara göre ölçümler,

Ölçümleme sonucunda tesbit edilecek prim borcu işverene tebliğ edilir. İşveren bu borca karşı 15 gün içinde, itiraz edilen miktarın yüzde biri tutarında bir ücreti peşinen Kurum veznesine yatırmak suretiyle, prim itiraz komisyonuna başvurabilir. İtiraz takibi durdurur. Peşin alınan ücret, itiraz sonucuna göre, haklı çıktığı oranda işverene iade olunur. Taraflar, prim itiraz komisyonu kararı aleyhine, kararın tebliği tarihinden itibaren bir ay içinde yetkili iş mahkemesine müracaat edebilirler. Mahkemeye müracaat edilmesi prim borcunun takibini ve ödenmesini durdurmaz. Prim itiraz komisyonunun teşekkül tarzı, çalışma usul ve esasları ile hangi üyelerine ve ne miktar ücret verileceği tüzük ile tesbit olunur.

Sigorta primlerinin ölçümleme yolu ile tesbit olunması, işverenin usul ve esasları tüzükle tesbit olunacak kayıt ve belgeleri düzenleme ve Kuruma verme yükümünü kaldırmaz.

Usul ve esasları tüzükte tesbit olunacak belgeleri işveren tarafından verilmeyen sigortalılar, çalıştıklarını, hizmetin geçtiği yılın sonundan başlayarak beş yıl içinde mahkemeye başvurarak alacakları ilâm ile ispat ederlerse bunların mahkeme kararında belirtilen aylık kazanç toplamları ile prim ödeme gün sayıları nazara alınır.

Sigortalının çalıştığı bir veya birkaç işte, bu kanunda yazılı prim ödeme şartını yerine getirmiş olmasına rağmen kendisi için verilmesi gereken kayıt ve belgeler işveren tarafından verilmemesi veya verilen kayıt ve belgelerde kazançların veya prim ödeme gün sayılarının eksik gösterildiği Kurumca tesbit edilirse, hastalık ve analık sigortalılarından gerekli yardım yapılır.

Primlerin ödenmesi

MADDE 80. — İşveren, bir ay içinde çalıştırdığı sigortalıların sigorta primlerine esas tutulacak kazançlar toplamı üzerinden bu kanun gereğince hesaplanacak prim tutarlarını ücretlerinden kesmeye ve kendilerine ait primler tutarını da bu miktara ekliyerek en geç ertesi ayın sonuna kadar Kuruma ödemeye mecburdur.

77 nci maddenin (a) fıkrası gereğince hak edilen ve fakat ödenmemiş olan ücretler üzerinden hesaplanacak primler hakkında da yukarıki fıkra hükümü uygulanır.

Prim süresi içinde ve tam olarak ödenmezse, ödenmeyen kısmına, sürenin bittiği tarihten başlayarak bir aylık süre için % 10 ve bundan sonraki her ay için % 2 gecikme zammı uygulanır.

Ay kesirleri tam ay olarak hesab edilir. Gecikme zammı yalnız prim alacaklarına uygulanır ve tutarı bu zammın uygulandığı prim miktarının % 20 sini geçemez.

Dâva veya icrâ kovuşturması açılmış olsa bile primlerin ödenmemiş kısmı için gecikme zammı tahsil olunur.

Primlerin zamanında ödenmeyen kısmı için, gecikme zammının uygulandığı sürenin sonundan itibaren % 5 faiz alınır.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

Teminatın prim borçlarına karşılık tutulması

MADDE 83. — Devlet, il ve belediyeler ile sermayesinin en az yarısı Devlet, il ve belediyelere ait her çeşit teşekkül ve müesseseler, kamu müesseseleri ve özel kanunlarla kurulan teşekküllerce ihale yolu ile yaptırılan her türlü işleri üzerine alanlarla bunların adresleri, ilgili makamlar tarafından Kuruma bildirilir. İş alanlar tarafından bu işlere karşılık gösterilen her türlü teminat, prim ile gecikme zammı borçları kalmadığına dair Kurumdan alınan bir belge gösterilmedikçe geri verilmez. Ödenmemiş sigorta primleri ile gecikme zanları tutarı bu teminattan kesilerek veya teminat paraya çevrilerek Kuruma yatırılır.

Yersiz olarak alınan primlerin geriverilmesi

MADDE 84. — Yanlış ve yersiz olarak alınmış olduğu anlaşılan primler, alındıkları tarihlerden 10 yıl geçmemiş ise, hisseleri oranında işverenlere ve sigortalılara geriverilir.

İşverenlere geriverilecek primler için Kurumca kanuni faiz de ödenir. Bu faiz, primin Kuruma yatırıldığı tarihi takibeden aybaşından iadenin yapıldığı ayın başına kadar geçen süre için hesaplanır.

Primleri geriverilenlere, primleri iptal edilen çalışmaları dolayısıyla, Kurumca iş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortasından yapılmakta olan yardım ve ödemeler durdurulur. Hastalık, Analık, Mâlûllük, Yaşlılık ve Ölüm sigortalarından yapılmakta olan yardımlar ile verilmekte olan ödenek ve aylıklar ise, ilgililer bu sebeple gerekli yardım, tahsis ve ödeme şartlarını yetirmiş olurlarsa durdurulur. Şu kadar ki, daha önce sağlanan yardımlara ait giderler ilgililerden geri alınmaz.

Topluluk sigortası

MADDE 86. — Kurum, 2 nci ve 6 ncı maddelere göre sigortalı durumunda bulunmayanların, Çalışma Bakanlığınca onanacak genel şartlarla (iş kazalarıyla, meslek hatalıkları), (hastalık), (analık), (mâlûllük, yaşlılık ve ölüm) sigortalarından birine, bir kaçına veya hepsine toplu olarak tabi tutulmaları için, iş verenlerle veya dernek, birlik, sendika ve başka teşekküllerle sözleşmeler yapabilir.

Ancak, sosyal sigortalara bu yoldan tabi olanlar hakkında bu kanunun geçici 8 nci maddesindeki hükümler uygulanmaz.

Geçici iş göremezlik ödeneğinin hesaplanması

MADDE 89. — İş kazası, meslek hastalığı veya hastalık halinde verilecek geçici iş göremezlik ödeneği, sigortalının 78 ve 88 nci maddeler gereğince hesaplanacak günlük kazancının yarısıdır.

Sigortalının geçindirmekle yükümlü olduğu kimsesi varsa geçici iş göremezlik ödeneği günlük kazancının üçte ikisi üzerinden hesaplanır.

Sağlık müesseselerine yatırılmak yahut bakımı Kurumca sağlanarak kaplıca veya içmelere gönderilmek yolu ile tedavi ettirilen sigortalıya günlük kazancının üçte biri verilir. Bu yoldan tedavi ettirilen sigortalının geçindirmekle yükümlü olduğu kimsesi varsa, bu ödenek sigortalının günlük kazancının yarısına çıkarılır.

Sürekli iş göremezlik geliri almakta olan sigortalı aynı ârıza veya meslek hastalığı dolayısıyla yeniden tedavi edilir ve yazılı istekte bulunursa, sürekli iş göremezlik gelirine esas tutulan kazanca göre hesaplanacak bir günlük geçici iş göremezlik ödeneği ile üç aylık sürekli iş göremezlik

Umhuriyet Senatosunun kabul ettiği metin

Teminatın prim borçlarına karşılık tutulması

MADDE 83. — Devlet, il ve belediyeler ile sermayesinin en az yarısı Devlet, il ve belediyelere ait her çeşit teşekkül ve müesseseler, kamu müesseseleri ve özel kanunlarla kurulan teşekküllerce ihale yolu ile yaptırılan her türlü işleri üzerine alanlarla bunların adresleri, ilgili makamlar tarafından kuruma bildirilir. İş alanlar tarafından bu işlere karşılık gösterilen her türlü teminat, prim ile gecikme zammı borçları kalmadığına dair kurumdan alınan bir belge gösterilmedikçe geri verilmez. Ödenmemiş sigorta primleri ile gecikme zamları tutarı bu teminattan kesilerek veya teminat paraya çevrilerek kuruma yatırılır. Ancak, prim ile gecikme zammı borçları için kurumca kabul edilecek bir banka teminat mektubu kuruma tevdi olunduğu takdirde, iş alanların yukarıda belirtilen teminatları kurumun vereceği belgeye istinaden geri verilir.

Yersiz olarak alınan primlerin geriverilmesi

MADDE 84. — Yanlış ve yersiz olarak alınmış olduğu anlaşılan primler, alındıkları tarihlerden 10 yıl geçmemiş ise, hisseleri oranında işverenlere ve sigortalılara geriverilir.

İşverenlere geriverilecek primler için Kurumca % 5 faiz de ödenir. Bu faiz, primin Kuruma yatırıldığı tarihi takibeden ay başından itibaren yapıldığı ayın başına kadar geçen süre için hesaplanır.

Primleri geriverilenlere, primleri iptal edilen çalışmaları dolayısıyla, Kurumca iş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortasından yapılmakta olan yardım ve ödemeler durdurulur. Hastalık, analık, mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından yapılmakta olan yardımlar ile verilmekte olan ödenek ve aylıklar ise, ilgililer bu sebeple gerekli yardım, tahsis ve ödeme şartlarını yitirmiş olurlarsa durdurulur. Şu kadar ki, daha önce sağlanan yardımlara ait giderler ilgililerden geri alınmaz.

Topluluk sigortası

MADDE 86. — Kurum, 2 nci ve 3 ncü maddelere göre sigortalı durumunda bulunmayanların, Çalışma Bakanlığınca onanacak genel şartlarla (iş kazalarıyla meslek hastalıkları), (hastalık), (analık), (Mâlûllük, yaşlılık ve ölüm) sigortalarından birine, birkaçına veya hepsine toplu olarak tabi tutulmaları için, işverenlerle veya dernek, birlik, sendika ve başka teşekküllerle sözleşmeler yapabilir.

Geçici iş göremezlik ödeneğinin hesaplanması

MADDE 89. — İş kazası, meslek hastalığı veya hastalık halinde verilecek geçici işgöremezlik ödeneği, sigortalının 78 ve 88 nci maddeler gereğince hesaplanacak günlük kazancının yarısıdır.

Sigortalının geçindirmekle yükümlü olduğu kimsesi varsa geçici iş göremezlik ödeneği günlük kazancının üçte ikisi üzerinden hesaplanır.

Sağlık müesseselerine yatırılmak yahut bakımı Kurumca sağlanarak kaplıca veya içmelere gönderilmek suretiyle tedavi ettirilen sigortalıya günlük kazancının üçte biri verilir. Bu yoldan tedavi ettirilen sigortalının geçindirmekle yükümlü olduğu kimsesi varsa bu ödenek sigortalının günlük kazancının yarısına çıkarılır.

Sürekli iş göremezlik geliri almakta olan sigortalı aynı ârıza veya meslek hastalığı dolayısıyla yeniden tedavi edilir ve yazılı istekte bulunursa, sürekli iş göremezlik gelirine esas tutulan kazanca göre hesaplanacak bir günlük geçici iş göremezlik ödeneği ile üç aylık sürekli iş göremezlik

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

gelirinin 90 da biri arasındaki fark, kendisine her gün için geçici iş göremezlik ödeneği olarak verilir.

Geçici iş göremezlik ödenekleri haftalık olarak ve işledikten sonra Kurumca verilir.

Kurumdan doğrudan doğruya alınmasında güçlük bulunursa, bu ödenek Kurumun talimatı uyarınca, işveren tarafından Kurum hesabına sigortalıya verilir. Kurum, bu kanuna uygun olarak verilen ödenekleri belgelerine dayanarak işverene öder.

Sigortalı kadının analığında verilecek günlük ödenek kazancının üçte ikisidir.

Sigortalının kastı ve suç sayılır hareketi

MADDE 110. — Kastı veya suç sayılır bir hareketi yüzünden iş kazasına uğrayan, meslek hastalığına tutulan veya hastalanan sigortalıya geçici iş göremezlik ödeneği ve sürekli iş göremezlik geliri verilmez. Ancak, kasdın veya suç sayılır hareketin anlaşılmasından önce verilenler geri alınmaz. Sigortalıya yalnız gerekli sağlık yardımları yapılır.

BÖLÜM - XI

Çeşitli hükümler

Emekli sandıkları kanunlarına tabi olanlar

MADDE 112. — Askerî Fabrikalar Tekaüt ve Muavenet Sandığı Kanununa tabi kimseler hakkında bu kanunun analık sigortası hükümleri sözü geçen sandık tarafından uygulanır.

Askerî Fabrikalar Tekaüt ve Muavenet Sandığı ve Devlet Demiryolları İşletme Genel Müdürlüğü İşçileri Emekli Sandığı ile ilgili bulunarlara iş kazası, meslek hastalığı ve analık hallerinde ilgili teşekküllerce yapılacak yardımlar bu kanunla çizilen haklardan ve ödemelerden aşağı olamaz.

Maden işçileri

MADDE 113. — Maden işçilerinin iş kazası ve meslek hastalığı hallerinde gerek bakımları, gerekse kendilerine veya hak sahibi kimselerine verilecek ödenekler hakkında 10.9.1337 tarihli ve 151 sayılı Kanun hükümleri yerine bu kanun uygulanır.

151 ve 1593 sayılı kanunlarla ilgili hükümler

MADDE 114. — Bu kanunun hastalık sigortası ile ilgili hükümlerinin uygulandığı yerler de çalışan ve hastalanan sigortalıların tedavileri hakkında, 151 sayılı Ereğli Havzai Fahmiyesi maden amelesinin hukukuna mütaallik Kanununun 6 ncı ve 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 180 nci maddeleri hükümleri uygulanmaz.

Ancak, 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 180 nci maddesinin, hastalanan işçilerin tedavileri ile ilgili hükümleri dışında kalan ve işçilerin sıhhi durumlarının denetlenmesinin sağlanmasına, iş yerlerinde hekim çalıştırılmasına, hasta odası ve ilk yardım araçları bulundurulmasına ve diğer hususlara ilişkin hükümleri saklıdır.

Savcılıktan bilgi istenmesi

MADDE 115. — Kurum, bu kanunda belirtiler sigorta olayları dolayısıyla Cumhuriyet savcılıklarınca yapılan soruşturmaların sonucu hakkında bilgi isteyebilir.

Cumhuriyet Senatosunun kabul ettiği metin

gelirinin 90 da biri arasındaki fark, kendisine her gün için geçici iş göremezlik ödeneği olarak verilir.

Geçici işgöremezlik ödenekleri haftalık olarak ve işledikten sonra Kurumca verilir.

Kurumdan doğrudan doğruya alınmasında güçlük bulunursa, bu ödenek Kurumun talimatı uyarınca, işveren tarafından Kurum hesabına sigortalıya verilir. Kurum, bu kanuna uygun olarak verilen ödenekleri belgelerine dayanarak işverene öder.

Sigortalı kadının analığında verilecek günlük ödenek kazancının üçte ikisidir.

Sigortalının kasdı ve suç sayılır hareketi

MADDE 110. — Kasdı veya suç sayılır bir hareketi yüzünden iş kazasına uğrıyan, meslek hastalığına tutulan veya hastalanan sigortalıya geçici işgöremezlik ödeneği ve sürekli işgöremezlik geliri verilmez. Sigortalıya yalnız gerekli sağlık yardımları yapılır.

BÖLÜM - XI

Çeşitli hükümler

Emekli sandıkları kanunlarına tabi olanlar

MADDE 112. — Askerî Fabrikalar Tekait ve Muavenet Sandığı Kanununa tabi kimseler hakkında bu kanunun analık sigortası hükümleri sözü geçen sandık tarafından uygulanır.

Askerî Fabrikalar Tekait ve Muavenet Sandığı ve Devlet Demiryolları İşletme Genel Müdürlüğü İşçileri Emekli Sandığı ile ilgili bulunanlara iş kazası, meslek hastalığı ve analık hallerinde ilgili teşekküllerce yapılacak yardımlar bu kanunla belirtilen haklardan ve ödemelerden aşağı olamaz.

Maden işçileri

MADDE 113. — Maden işçilerinin iş kazası ve meslek hastalığı hallerinde gerek bakımları gerekse kendilerine veya bunların hak sahibi kimselerine verilecek ödenekler hakkında 10.9.1337 tarihli ve 151 sayılı Kanun hükümleri yerine bu kanun uygulanır.

151 ve 1593 sayılı kanunlarla ilgili hükümler

MADDE 114. — Bu kanunun hastalık sigortası ile ilgili hükümlerinin uygulandığı yerlerde çalışan ve hastalanan sigortalıların tedavileri hakkında, 151 sayılı Ereğli Havzaı Fahmiyesi maden amelesinin hukukuna mütaallik Kanunun 6 ncı ve 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 180 nci maddeleri hükümleri uygulanmaz.

Ancak, 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 180 nci maddesinin, hastalanan işçilerin tedavileri ile ilgili hükümleri dışında kalan ve işçilerin sıhhi durumlarının denetlenmesinin sağlanmasına, işyerlerinde hekim çalıştırılmasına, hasta odası ve ilk yardım araçları bulundurulmasına ve diğer hususlara ilişkin hükümleri saklıdır. Bu maksatla çalıştırılan hekim, Kurumun yapmakla yükümlü olduğu muayene, tedavi ve ilk yardım hizmetlerinde Kurumca kullanıldığı takdirde buna ait ücretler ve harcanan ilk yardım malzemesi bedelleri Kurumca ödenir.

Savcılıktan bilgi istenmesi

MADDE 115. — Kurum, bu kanunda belirtilen sigorta olayları dolayısıyla yapılan soruşturmaların sonucu hakkında Cumhuriyet savcılıklarından bilgi isteyebilir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

Bildiri ve itiraz

MADDE 116. — Kurum, mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından aylık bağlanması veya toptan ödeme yapılması için gerekli belgeler tamamlanınca, bağlanacak aylıkları ve yapılacak toptan ödemeleri hesap ve tesbit ederek ilgililere yazı ile bildirir.

Sigortalı ve hak sahibi kimseleri, kararı bildiren yazıyı aldıkları günden başlamak üzere bir yıl içinde yetkili mahkemeye başvurarak Kurumun kararına itiraz edebilirler.

İtiraz kararın uygulanmasını durdurmaz.

Hekimlerin ve sağlık tesislerinin sigortalılara duyurulması

MADDE 117. — Kurum, sigortalılar ile eş ve çocuklarının muayene ve tedavi için başvuracakları sağlık tesisleri ile hekim ve ebelerin isimve adreslerini işverenlere bildirir. İşverenler de bunları sigortalılara duyururlar.

Hastalananlar, muayene ve tedavileri için, isim ve adresleri duyurulan Kurum hekimlerinden birini seçmekte serbesttirler.

Ancak, tedaviye başlayan hekimin değiştirilmesi, tedavi eden hekimin yanına danışman hekimlerin katılması ve sigortalılar ile eş ve çocuklarının sağlık müesseselerine yatırılmaları, görülecek lüzum üzerine, Kurumca yapılır.

Sigortalı, sağlık durumu bir sağlık tesisine yatırılmasını veya Umumi Hıfzıssıhha Kanunu na göre bir sağlık müessesesinde tecridini gerektirirse, sağlık müessesesine yatırılır.

Tedavinin kurum hekimlerince yapılacağı

MADDE 118. — Hastalık ve analık yardımlarından yararlanacak olanlar Kurumca tesbit edilecek belgelerle Kuruma bağlı sağlık müesseselerine veya Kurum hekimlerine başvurarak muayene ve tedavi olurlar.

Sağlık tesisi kurma ve sözleşme yapma yetkisi

MADDE 123. — Kurum, bu kanunla kendisine verilmiş bulunan görevleri yerine getirebilmek ve sağlık yardımlarını yapabilmek için, hastane, sanatoryum, pravantoryum, yataklı ve yataksız dispanser, sağlık istasyonu, eczane ve benzeri müesseseler kurup işletebileceği gibi, gerekli gördüğü yerlerde hastane, eczane, hekim, eczacı ve ebelerle ve diğer gerçek veya tüzel kişilerle sözleşmeler yapmaya da yetkilidir.

Cumhuriyet Senatosunun kabul ettiği metin

Bildiri ve itiraz

MADDE 116. — Kurum, mâlûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından aylık bağlanması veya toptan ödeme yapılması için gerekli belgeler tamamlanınca, bağlanacak aylıkları ve yapılacak toptan ödemeleri hesap ve tesbit ederek en geç üç ay içinde ilgililere yazı ile bildirir.

Sigortalı ve hak sahibi kimseleri, kararı bildiren yazıyı aldıkları günden başlamak üzere bir yıl içinde yetkili mahkemeye başvurarak Kurumun kararına itiraz edebilirler.

İtiraz kararın uygulanmasını durdurmaz.

Hekimlerin ve sağlık tesislerinin sigortalılara duyurulması

MADDE 117. — Kurum, sigortalılar ile eş ve çocuklarının muayene ve tedavi için başvuracakları sağlık tesisleri ile hekim ve ebelerin isim ve adreslerini işverenlere bildirir. İşverenler de bunları sigortalılara duyururlar.

Hastalananlar, muayene ve tedavileri için, isim ve adresleri duyurulan hekimlerden birini seçmekte serbesttirler.

Ancak, tedaviye başlıyan hekimin değiştirilmesi, tedavi eden hekimin yanına danışman hekimlerin katılması ve sigortalılar ile eş ve çocuklarının sağlık müesseselerine yatırılmaları, müdavi hekimin teklifi veya görülecek lüzum üzerine Kurumca yapılır.

Sigortalı, sağlık durumu bir sağlık tesisine yatırılmasını veya Umumi Hıfzıssıhha Kanununa göre bir sağlık müessesesinde tecridini gerektirirse, sağlık müessesesine yatırılır.

Tedavinin kurum hekimlerince yapılacağı

MADDE 118. — Hastalık ve analık yardımlarından yararlanacak olanlar Kurumca tesbit edilecek belgelerle Kuruma bağlı sağlık müesseselerine veya Kurum hekimlerine başvurarak muayene ve tedavi olurlar.

Yılda 7 500 den fazla poliklinik muayenesi yapan Kurum hekimlerine, bu sayının üstünde yaptıkları her muayene için, tüzükle belli edilecek esas ve miktarlara göre prim verilir.

Bir hekimin yıllık muayene sayısı 10 000 i geçemez.

Yukarıki fıkralarda belirtilen sayıların, dış hekimleri için en az haddi 4 500, en çok haddi ise 6 000 dir.

Âcil vak'alar için mesai saati dışında sağlık tesisine çağrılan hekimlerle, nöbet tutan poliklinik hekimleri ve hastane uzmanlarına da esas ve miktarları tüzükle belli edilecek bir tazminat ödenir.

Yataklı tesislerde ve lâboratuvarlarda çalışan uzman hekimlere verilecek prim ve tazminat tüzükte belirtilir.

Sağlık tesisi kurma ve sözleşme yapma yetkisi

MADDE 123. — Kurum, bu kanunla kendisine verilmiş bulunan görevleri yerine getirebilmek ve sağlık yardımlarını yapabilmek için, hastane, sanatoryum, prevantoryum, yataklı ve yataksız dispanser, sağlık istasyonu, eczane ve benzeri müesseseler kurup işletebileceği gibi, gerekli gördüğü yerlerde hastane, eczane, hekim, eczacı ve ebelerle ve diğer gerçek veya tüzel kişilerle sözleşmeler yapmaya da yetkilidir.

Kurum, her türlü yataklı sağlık tesisleri ile serbest eczane bulunmayan yerlerdeki yataksız sağlık tesislerinde, sorumlu eczacı bulundurmamak ve usulüne göre ruhsat almak suretiyle, eczane açabilir.

Serbest eczane bulunan yerlerdeki yataksız sağlık tesislerinde Kurumca eczane açılmaz. Bu

Resim ve harc başışıklığı

MADDE 126. — Kurum tarafından yapılan bütün işlemlerle bu işlemler için ilgililere verilmesi veya bunlardan alınması gereken rapor, ihbarname, makbuz, ilmühaber, dilekçe, beyanname ve saire gibi bütün evrak ve belgeler ile bunların suretleri her türlü resim ve harctan başışıklıdır.

Yardımlaşma sandıkları

MADDE 128. — Sigortalı çalıştırılan her türlü işlerde ve iş yerlerinde, her hangi ad altında kurulmuş veya kurulacak olan borç verme, emekli ve yardım sandıkları ve benzerleri, sosyal sigortalar dışında faaliyetlerine ve ilgililere kuruluş amaçlarına göre menfaatler sağlamaya devam edebilir.

Bu sandıklara paraca yardımda bulunmak veya bunların yüklerini paylaşmak, bu kanun gereğince iş verene düşen ödevlerin yerine getirilmemesi için sebep tutulamaz.

Yüksek Sağlık Kurulu

MADDE 129. — Bu kanunda yazılı görevleri yerine getirmek üzere, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca görevlendirilecek bir ortopedi uzmanı, Çalışma Bakanlığı ile Kurum tarafından görevlendirilecek iş hekimliğinde tecrübeli birer uzman, biri göğüs hastalıkları öbürü de hijyen profesörü olmak üzere Ankara Tıp Fakültesi tarafından görevlendirilecek iki hekimden ve en yüksek kademedeki iş veren kuruluşu tarafından seçilecek bir hariciye uzmanı ile en yüksek kademedeki işçi kuruluşu tarafından seçilecek bir dâhiliye uzmanından teşekkül eden bir Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulu kurulur. Tıp Fakültesi tarafından görevlendirilecek hekimlerden biri doçent olabilir. Profesörlükte kıdemli olan hekim kurula başkanlık eder.

Bu kurulda görevlendirilecek hekimlerin hizmet süresi üç yıl olup yeniden görevlendirilebilirler.

Kurula iştirak edeceklerine, katıldıkları her toplantı için verilecek huzur hakkı tüzükte belli edilir.

Bunlara ödenecek huzur hakları hakkında 7244 sayılı Kanun hükümleri uygulanmaz. Kurul toplantılarına Ankara dışından gelecek olanlara harcırah verilmez. Kurulun çalışmaları ile ilgili her türlü giderler Kurumca ödenir.

Cumhuriyet Senatosunun kabul ettiği metin

gibi yerlerde, Kurum, serbest eczanelerden biri veya birkaçı ile anlaşma yapar. Şu kadar ki, mevcut serbest eczanelerle anlaşma yapılması mümkün olmıyan veya Kurumca mahzurlu görülen yahut eczanesi kapanan yerlerde, Kurum, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının muvafakatiyle eczane açabilir. Bu yerlerde yeni bir serbest eczane açıldığı takdirde Kurum en geç bir yıl içinde kendi eczanesini kapatır.

Kurum eczanelerinden, Kurumca yapılacak sağlık yardımlarından faydalanacak olanlarla Kurum mensuplarından başkasına ilâç ve tıbbi malzeme verilmez. Ancak, serbest eczane bulunmıyan yerlerde veya serbest eczanelerde bulunmıyan hayat kurtarıcı ilâç ve tıbbi malzeme bedeli karşılığında verilebilir.

Ayakta tedavi edilenlere Kurum hekimleri tarafından yazılacak ilâç ve tıbbi malzemenin listesi, her yılın ilk ayında Kurumca ilân edilir. Bu liste ile, Kurum eczanelerinden verilecek ilâç ve tıbbi malzemenin ambalâj ve veriliş şekilleri, Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulu Başkan ve üyeleriyle bir farmakodinami profesörü ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Eczacılık İşleri Genel Müdüründen teşekkül edecek kurul tarafından tesbit olunur. Liste dışında ilâç ve tıbbi malzeme almak isteyenler bunun bedelinin tamamını öderler.

Kurumca eczane açılmış olması, o yerde hekimlerin ecza dolabı açmasına engel olamaz.

Resim ve harc muaflığı

MADDE 126. — Kurum tarafından yapılan bütün işlemlerle bu işlemler için ilgililere verilmesi veya bunlardan alınması gereken her türlü evrak ve belgeler ve bunların suretlerinden hiçbir resim ve harc alınmaz.

Yardımlaşma sandıkları

MADDE 128. — Sigortalı çalıştırılan her türlü işlerde ve iş yerlerinde, her hangi ad altında kurulmuş veya kurulacak olan borç verme, emekli ve yardım sandıkları ve benzerleri, faaliyetlerine ve kuruluş amaçlarına göre ilgililere menfaatler sağlamaya devam edebilir.

Bu sandıklara paraca yardımda bulunmak veya bunların yüklerini paylaşmak halleri, bu kanun gereğince işverene düşen ödevlerin yerine getirilmesine engel olamaz.

Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulu

MADDE 129. — Bu kanunda yazılı görevleri yerine getirmek üzere, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca görevlendirilecek bir ortopedi uzmanı, Çalışma Bakanlığı ile kurum tarafından görevlendirilecek iş hekimliğinde tecrübeli birer uzman, biri göğüs hastalıkları öbürü de hijyen profesörü olmak üzere Ankara Tıp Fakülteleri tarafından seçilecek iki hekimden ve en yüksek kademedeki işveren kuruluşu tarafından seçilecek bir hariciye uzmanı ile en yüksek kademedeki işçi kuruluşu tarafından seçilecek bir dahiliye uzmanından teşekkül eden bir Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulu kurulur. Tıp Fakülteleri tarafından seçilecek hekimlerden biri doçent olabilir. Profesörlükte kıdemli olan hekim kurula başkanlık eder.

Bu kurulda görevlendirilecek hekimlerin hizmet süresi üç yıl olup yeniden görevlendirilebilirler.

Kurula iştirak edeceklere, katıldıkları her toplantı için verilecek huzur hakkı tüzükte belli edilir. Bunlara ödenecek huzur hakları hakkında 7244 sayılı Kanun hükümleri uygulanmaz.

Kurulun çalışmaları ile ilgili her türlü giderler kurumca ödenir.

Kurul en az haftada bir defa toplanır.

Kurul gerekli gördüğü hallerde dışardan uzman kimselerin görüşlerini alabilir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

Kurul en az haftada bir defa toplanır.

Kurul gerekli gördüğü hallerde dışardan uzman kimselerin görüşlerini alabilir.

Tüzükler

MADDE 135. —

A)

a) İş kazası ve meslek hastalığı sonucu sürekli iş göremezlik hallerinin meslekte kazanma gücünü ne oranda azaltacağı;

b) Sigortalıların hangi hallerde çalışma gücünün en az üçte ikisini yitirmiş ve hangi hallerde başka birinin sürekli bakımına muhtaç durumda sayılacakları ;

c) İşe alıştırmanın ne yoldan ve hangi esaslara göre yapılacağı ve 122 nci maddenin uygulanma tarzı;

d) Sigortalıların hangi hallerde erken yaşlanmış sayılacakları;

e) 129 ncu madde gereğince kurulan Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunun, bu kanunda belirtilenler dışında kalan ve bu kanunun uygulanması ile ilgili bulunan görevleri ve çalışma şekil ve esasları;

f) Hangi hastalıkların meslek hastalığı sayılacağı ve bu hastalıkların, işten ayrıldıktan en geç ne kadar zaman sonra meydana çıktığı takdirde o işten ileri gelmiş kabul edileceği;

Çalışma ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlıklarınca birlikte hazırlanacak bir tüzük ile;

B)

a) Sigortalıların kazançları toplamı ile prim ödeme gün sayılarını ve sigorta primlerini gösteren kayıt ve belgelerin ve sigortalı hesap kartlarının nitelik, usul ve esasları ile verilme süreleri;

b) Primler hesabına esas tutulacak kazançla toplamının hangi usul ve esaslara göre Kurumca ölçümleneceği ve Prim İtiraz Komisyonlarının teşekkül tarzı, çalışma usul ve esasları ile üyelerinin ücretleri;

c) Sigortalıların tescili, iş verenler tarafından tutulacak kayıt ve defterler ile iş verenlerin uymaya mecbur buldukları usul ve esaslar, isteğe bağlı sigortaya tabi tutulanların prim ödeme şekilleri;

d) Gelir ve aylıkların ödenme zamanı;

e) Bu kanun hükümlerinin, işin niteliğinin gerektireceği şartlarla ve ne gibi değişik usullerle kara, deniz ve hava ulaştırma işlerinde çalışanlarla 7 nci madde kapsamına girenlere ve bunların iş verenlerine uygulanacağı;

f) 8 nci maddenin son fıkrasındaki devirle ilgili hükümlerin ne yolda uygulanacağı;

g) Bu kanun hükümlerinin uygulanma şekil ve esasları;

Çalışma Bakanlığınca hazırlanacak bir tüzük ile,

Tesbit olunur.

BÖLÜM - XIII

Ceza hükümleri

Müeyyideler

MADDE 140. —

A) 8 nci maddede belirtilen hükümleri yerine getirmiyen işverenler,

B) Bu kanunla yükletilen ve yukarıki fıkrada belirtilen husus dışında kalan yükümleri kurumca yapılacak yazılı ihtarla rağmen 15 gün içinde yerine getirmiyen işverenler,

Hakkında 200 liradan 5 000 liraya kadar ağır para cezası hükmolunur.

Tüzükler

MADDE 135. —

A) :

- a) İş kazası ve meslek hastalığı sonucu sürekli iş göremezlik hallerinin meslekte kazanma gücünü ne oranda azaltacağı;
 - b) Sigortalıların hangi hallerde çalışma gücünün en az üçte ikisini yitirmiş ve hangi hallerde başka birinin sürekli bakımdan muhtaç durumda sayılacakları;
 - c) İşe alıştırmanın ne yoldan ve hangi esaslara göre yapılacağı ve 122 nci maddenin uygulanma tarzı;
 - d) Sigortalıların hangi hallerde erken yaşlanmış sayılacakları;
 - e) 129 ncu madde gereğince kurulan Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunun, bu kanunda belirtilenler dışında kalan ve bu kanunun uygulanması ile ilgili bulunan görevleri ve çalışma şekil ve esasları;
 - f) Hangi hastalıkların meslek hastalığı sayılacağı ve bu hastalıkların, işten ayrıldıktan en geç ne kadar zaman sonra meydana çıktığı takdirde o işten ileri gelmiş kabul edileceği;
- Çalışma ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlıklarınca birlikte hazırlanacak bir tüzük ile;

B) :

- a) Sigortalıların kazançları toplamı ile prim ödeme gün sayılarını ve sigorta primlerini gösteren kayıt ve belgelerin ve sigortalı hesap kartlarının nitelik, usul ve esasları ile verilme süreleri;
 - b) Primler hesabına esas tutulacak kazançlar toplamının hangi usul ve esaslara göre Kurumca ölçümleneceği ve prim ikraz komisyonlarının teşekkül tarzı, çalışma usul ve esasları ile üyelerinin ücretleri;
 - c) Sigortalıların tescili, işverenler tarafından tutulacak kayıt ve defterler ile işverenlerin uymaya mecbur buldukları usul ve esaslar, isteğe bağlı sigortaya tabi tutulanların prim ödeme şekilleri;
 - d) Gelir ve aylıkların ödenme zamanı;
 - e) Bu kanun hükümlerinin, işin niteliğinin gerektireceği şartlarla ve ne gibi değişik usullerle kara, deniz ve hava ulaştırma işlerinde çalışanlarla 7 nci madde kapsamına girenlere ve bunların işverenlerine uygulanacağı;
 - f) 8 nci maddenin son fıkrasındaki devirle ilgili hükümlerin ne yolda uygulanacağı;
 - g) 118 nci madde hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili esaslar;
 - h) Bu kanun hükümlerinin uygulanma şekil ve esasları;
- Çalışma Bakanlığınca hazırlanacak bir tüzük ile,
Tesbit olunur.

BÖLÜM - XIII.

Ceza hükümleri

Müeyyideler

MADDE 140. — A) 8 nci maddede belirtilen hükümleri yerine getirmiyen işverenler,

B) Bu kanunla yükletilen ve yukarıki fıkrada belirtilen husus dışında kalan yükümleri Kurumca yapılacak yazılı ihtarla rağmen 15 gün içinde yerine getirmiyen işverenler,

Hakkında 200 liradan 5 000 liraya kadar ağır para cezası hükmolünür.

Tekerrür halinde hükmolünacak ağır para cezası, birinci defasında 1 000 liradan, ikinci defasında ise 1 500 liradan aşağı olamaz.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

Tekerrür halinde hükmolunacak ağır para cezası, birinci defasında 1 000 liradan, ikinci defasında ise 1 500 liradan aşağı olamaz.

İşverenler kurumun bu yüzden uğrıyacağı zararları da ayrıca öderler.
Prim. Borçları hakkında, bu maddede yazılı cezalar uygulanmaz.

BÖLÜM- -XIV

Geçici hükümler

Kanunun uygulanma alanı

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu kanun hükümleri, şehir ve kasabalarda belediye sınırları içinde bulunan yerlerde 4 kişiden, bunlar dışında kalan yerlerde de 8 kişiden az kimse çalıştıran işverenler ile bunların çalıştırdıkları kimseler hakkında, ihtiyacı karşılayacak sağlık tesisleri ve Kurum teşkilâtı kurulduktan sonra, Bakanlar Kurulunca tesbît edilerek karara bağlanacak tarihlerden başlanarak uygulanır. Bakanlar Kurulunca bu fıkraya göre alınacak uygulama kararları, sigorta kollarının hepsini veya bir kısmını kapsıyabilir.

Yukarıki fıkranın uygulanmasında :

a) Yılın bâzı dönemlerinde tam veya fazla çalışılan, bâzı dönemlerinde de kısmen çalışılan veya hiç çalışılmıyan işler için, tam veya fazla çalışılan dönemdeki çalışanlar sayısı,

b) Aynı işverenin aynı şehir, kasaba veya köyde bulunan işlerinde çalışanlar sayısının toplamı,

Esas tutulur.

Çalıştırılanlar sayısının tesbitinde, 6 ncı ve geçici 20 nci maddelerle istisna edilen kimseler nazara alınmaz.

Çalıştırılanlar sayısı, sonradan, yukarıda belirtilen sınırların altına düşmüş olsa bile, bu işlerde çalışanlar hakkında bu kanun hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

İleri yaştakilere aylık bağlama şartları

GEÇİCİ MADDE 8. — A) Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 30 yaşını geçmiş bulunan kadın ve 35 yaşını geçmiş bulunan erkek sigortalılardan, kadın iseler 55, erkek iseler 60 yaşını doldurmakla beraber 60 ncı maddede yazılı şartları yerine getiremediklerinden yaşlılık sigortasından aylık bağlanmasına hak kazanamıyan ve :

a) Sigortalılıklarının başladığı tarihten önceki 10 yıl içinde, 6 ncı maddenin (A, C ve D) fıkralarında belirtilen işlerden gayri işlerde en az 2 000 gün çalıştıklarını tevsik eden,

b) Sigortalılık süresince her yıl için en az ortalama 200 gün sigorta primi ödemiş olan,

c) En az beş yıl sigortalı bulunan,

Sigortalılara, sigortalılık süresi 15 yılı doldurmuş olanlar gibi, 61 nci maddedeki esaslara göre yaşlılık aylığı bağlanır.

6 ncı maddenin (B, E, F, G, H, I, J ve K) fıkraları kapsamına giren çalışmalar yukarıdaki (a) fıkrasında belirtilen en az 2 000 günlük çalışma süresine katılmaz.

Eski çalışma süreleri, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte sigortalı bulunanlar için bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren sigortalılıkları bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra başlayan sigortalılar için de sigortalılıklarının başladığı tarihten itibaren en geç bir yıl içinde Kuruma verilecek belgelerle tevsik edilir.

İşverenler bu çalışma belgelerini düzenlemel ten kaçınırlarsa, sigortalıların ilgili işverenden zarar ve ziyan isteme hakları saklıdır.

Çalışma belgelerinin gerçeğe uymaması halinde, gerek bunu düzenleyenler ve gerekse ilgili si-

Cumhuriyet Senatosunun kabul ettiği metin

İş verenler Kurumun bu yüzden uğrıyacağı zararları da umümi hükümlere göre ayrıca öderler. Prim borçları hakkında, bu maddede yazılı cezalar uygulanmaz.

BÖLÜM - XIV

Geçici hükümler

Kanunun uygulanma alanı

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu kanun hükümleri, şehir ve kasabalarda belediye sınırları içinde bulunan yerlerde 4 kişiden, bunlar dışında kalan yerlerde de 8 kişiden az kimse çalıştıran işverenler ile bunların çalıştırdıkları kimseler hakkında, ihtiyacı karşılayacak sağlık tesisleri ve Kurum teşkilâtı kurulduktan sonra, Bakanlar Kurulunca tesbit edilerek karara bağlanacak tarihlerden başlanarak uygulanır. Bakanlar Kurulunca bu fıkraya göre alınacak uygulama kararları, sigorta kollarının hepsini veya bir kısmını kapsıyabilir.

Yukarıki fıkranın uygulanmasında :

- a) Yılın bâzi dönemlerinde tam veya fazla çalışan, bâzi dönemlerinde de kısmen çalışılan veya hiç çalışılmıyan işler için, tam veya fazla çalışılan dönemdeki çalışanlar sayısı,
- b) Aynı işverenin aynı şehir, kasaba veya köyde bulunan işlerinde çalışanlar sayısının toplamı, Esas tutulur.

Çalıştırılanlar sayısının tesbitinde, 3 ncü ve geçici 20 nci maddelerle istisna edilen kimseler nazara alınmaz.

Çalıştırılanlar sayısı, sonradan, yukarıda belirtilen sınırların altına düşmüş olsa bile, bu işlerde çalışanlar hakkında bu kanun hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Heri yaştakilere aylık bağlama şartları

GEÇİCİ MADDE 8. — A) Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 30 yaşını geçmiş bulunan kadın ve 35 yaşını geçmiş bulunan erkek sigortalılardan, kadın iseler 55, erkek iseler 60 yaşını doldurmakla beraber 60 ncü maddede yazılı şartları yerine getiremediklerinden yaşlılık sigortasından aylık bağlanmasına hak kazanamıyan ve :

- a) Sigortalılıklarının başladığı tarihten önceki 10 yıl içinde, 3 ncü maddenin 1 nci bendinin (A, C ve D) fıkralarında belirtilen işlerden gayri işlerde en az 2 000 gün çalıştıklarını tevsik eden,
- b) Sigortalılık süresince her yıl için en az ortalama 200 gün sigorta primi ödemiş olan,
- c) En az beş yıl sigortalı bulunan,

Sigortalılara, sigortalılık süresi 15 yılı doldurmuş olanlar gibi, 61 nci maddedeki esaslara göre yaşlılık aylığı bağlanır.

3 ncü maddenin 1 nci bendinin (B, E, F, G, H, I, J, ve K) fıkraları kapsamına giren çalışmalar yukarıdaki (a) fıkrasında belirtilen en az 2 000 günlük çalışma süresine katılmaz.

Eski çalışma süreleri, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte sigortalı bulunanlar için bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, sigortalılıkları bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra başlayan sigortalılar için de sigortalılıklarının başladığı tarihten itibaren en geç bir yıl içinde Kuruma verilecek belgelerle tevsik edilir.

İşverenler bu çalışma belgelerini düzenlemekten kaçınırlarsa, sigortalıların ilgili işverenlerden zarar ve ziyan isteme hakları saklıdır.

Çalışma belgelerinin gerçeğe uymadığı bir hükümlerle tesbit edildiği takdirde, gerek bunu

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

gortahılar, Kurumun bu yüzden uğrıyacağı zararları % 50 fazlasıyla ve kanuni taizi ile birlikte kuruma ödemekle yükümlüdür.

Bu gibiler hakkında, ayrıca genel hükümlere göre ceza kovuşturması da yapılır.

B) Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 30 yaşını geçmiş bulunan kadın ve 35 yaşını geçmiş bulunan erkek sigortalılardan, 50 yaşını doldurup erken yaşlanmış oldukları tesbit edilen ve 60 nci maddede yazılı şartları yerine getiremediklerinden aylık bağlanmasına hak kazanamıyan sigortalılara, (A) fıkrasındaki şartlarla, sigortalılık süreleri 15 yılı doldurmuş olanlar gibi, 61 nci maddedeki esaslara göre yaşlılık aylığı bağlanır.

6900 sayılı Kanuna göre kazanılmış haklar

GEÇİCİ MADDE 9. — Yürürlükten kaldırılmış 6900 sayılı Kanunun geçici 1 nci maddesine göre, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar kazanılmış bulunan haklar saklıdır.

Tüzükler yürürlüğe girinceye kadar yapılacak işler

GEÇİCİ MADDE 15. — 135 nci maddede belirtilen tüzükler bu kanunun yayımı tarihinden başlanarak en geç altı ay içinde düzenlenir.

Bu tüzükler yürürlüğe girinceye kadar, bu kanunda tüzükle tesbit olunacağı belirtilen hususlarda, Çalışma Bakanlığınca çıkarılacak genel emirlere göre işlem yapılır.

Eski aylıkların artırılması

GEÇİCİ MADDE 18. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce bağlanmış veya bağlanmasına hak kazanılmış olan mâlûliyet ve ihtiyarlık aylıklarıyla ölen sigortalıların hak sahibi kim-selerine bağlanan aylıklara esas tutulan aylıklardan :

- a) Tutarları, yürürlükten kaldırılmış 5417 sayılı Kanun ile ek ve değişiklikleri gereğince tesbit edilmiş olanlar ekli (2) numaralı cetvelde yazılı katsayılara göre,
- b) Tutarları, yürürlükten kaldırılmış 6900 sayılı Kanun gereğince tesbit edilmiş olanlar ekli (3) numaralı cetvelde yazılı katsayılara göre,

Ve bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten başlanarak artırılır.

Bu artırımların hesaplanmasında, aylık tutarlarının, yürürlükten kaldırılmış 5417, 6708, 6900 ve 7231 sayılı kanunlarla tesbit edilen en az sınırlara çıkarılması için yapılan yükseltmeler nazara alınmaz.

Bankalar, sigorta şirketleri, ticaret ve sanayi odaları ve borsalar

GEÇİCİ MADDE 20. — Bankalar, sigorta ve reasürans şirketleri, ticaret odaları, sanayi odaları, borsalar veya bunların teşkil ettikleri birlikler personelinin mâlûllük, yaşlılık ve ölümlerinde yardım yapmak üzere, bu kanunun yayımı tarihine kadar tesis veya dernek olarak kurulmuş bulunan sandıklar, bu kanunun yayımı tarihinden itibaren en geç dört ay içinde :

- a) İlgili buldukları banka, sigorta şirketi, reasürans şirketi, ticaret odası, sanayi odası, borsa veya bunların birliklerinin bütün personelini kapsıyacak,
- b) Bu personelin, iş kazalarıyla meslek hastalıkları, hastalık, analık, mâlûllük, yaşlılık ve ölüm, eşlerinin analık, eş ve çocuklarının hastalık hallerinde, en az bu kanunda belirtilen yardımları sağlayacak,
- c) Sandıkların statülerine tabi personelin bu madde şumulüne giren banka, sigorta şirketi, reasürans şirketi, ticaret odası, sanayi odası, borsa veya bunların birliklerinden birinden diğerine

Cumhuriyet Senatosunun kabul ettiği metin

düzenliyen ve gerekse ilgili sigortalılar, Kurumun bu yüzden uğrıtacağı zararları % 50 fazlasıyla ve % 5 faizi ile birlikte Kuruma ödemekle yükümlüdür.

Bu gibiler hakkında, ayrıca genel hükümlere göre ceza kovuşturması da yapılır.

B) Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 30 yaşını geçmiş bulunan kadın ve 35 yaşını geçmiş bulunan erkek sigortalılardan, 50 yaşını doldurup erken yaşlanmış oldukları tesbit edilen ve 60 nci maddede yazılı şartları yerine getiremediklerinden aylık bağlanmasına hak kazanamıyan sigortalılara, (A) fıkrasındaki şartlarla, sigortalılık süreleri 15 yılı doldurmuş olanlar gibi, 61 nci maddedeki esaslara göre yaşlılık aylığı bağlanır.

C) Sosyal Sigortalara 86 nci maddeye göre topluluk sigortası yoluyla tabi olanlar hakkında yukarıki (A ve B) fıkraları hükümleri uygulanmaz.

6900 sayılı Kanuna göre kazanılmış haklar

GEÇİCİ MADDE 9. — Yürürlükten kaldırılmış 6900 sayılı Kanunun geçici 1 nci maddesine göre, kazanılmış bulunan haklar, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar saklıdır.

Tüzükler yürürlüğe girinceye kadar yapılacak işlem

GEÇİCİ MADDE 15. — 135 nci maddede belirtilen tüzükler bu kanunun yayımı tarihinden başlanarak en geç altı ay içinde düzenlenir.

Bu tüzükler yürürlüğe girinceye kadar, bu kanunda tüzükle tesbit olunacağı belirtilen hususlarda, Çalışma Bakanlığınca çıkarılacak genelgelere göre işlem yapılır.

Eski aylıkların artırılması

GEÇİCİ MADDE 18. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce bağlanmış veya bağlanmasına hak kazanılmış olan mâlûliyet ve ihtiyarlık aylıklarıyla ölen sigortalıların hak sahibi kim-selerine bağlanan aylıklara esas tutlan aylıklardan :

a) Tutarları, yürürlükten kaldırılmış 5417 sayılı Kanun ile ek ve değişiklikleri gereğince tes-bit edilmiş olanlar ekli (2) numaralı cetvelde yazılı katsayılara göre,

b) Tutarları, yürürlükten kaldırılmış 6900 sayılı Kanun gereğince tesbit edilmiş olanlar ekli (3) numaralı cetvelde yazılı katsayılara göre,

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten başlanarak artırılır.

Bu artırımların hesaplanmasında, aylık tutarlarının, yürürlükten kaldırılmış 5417, 6708, 6900 ve 7231 sayılı kanunlarla tesbit edilen en az sınırlara çıkarılması için yapılan yükseltmeler nazara alınmaz.

Bankalar, sigorta şirketleri, Ticaret ve Sanayi Odaları ve borsalar

GEÇİCİ MADDE 20. — Bankalar, sigorta ve reasürans şirketleri, Ticaret Odaları, Sanayi Oda-ları, borsalar veya bunların teşkil ettikleri birlikler personelinin mâlûllük, yaşlılık ve ölümlerinde yardım yapmak üzere, bu kanunun yayımı tarihine kadar tesis veya dernek olarak kurulmuş bu-lunan sandıklar, bu kanunun yayımı tarihinden itibaren en geç altı ay içinde:

a) İlgili buldukları banka, sigorta şirketi, reasürans şirketi, Ticaret Odası, Sanayi Odası, borsa veya bunların birliklerinin bütün personelini kapsıyacak,

b) Bu personelin, iş kazalarıyla meslek hastalıkları, hastalık, analık, mâlûllük, yaşlılık ve ölümlerinin analık, eş ve çocuklarının hastalık hallerinde, en az bu kanunda belirtilen yardımları sağ-lyacak,

c) Sandıkların statülerine tabi personelin bu madde şumulüne giren banka, sigorta şirketi, reasürans şirketi, Ticaret Odası, Sanayi Odası, borsa veya bunların birliklerinden birinden diğeri-

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

geçmesi halinde bu gibi personelin kendi sandıklarındaki müktesep haklarının da diğer ilgili sandığa veya aralarında kuracakları müşterek bir sandığa intikalini temin edecek,

Birer tesis haline getirildiği ve bunu tevsik eden statülerini, bu kanunun yayımı tarihinden en geç dört ay içinde Çalışma Bakanlığına verdikleri takdirde, bu teşekküllerin ve sandıkların personeli işbu kanunun uygulanmasında sigortalı sayılmazlar.

Şu kadar ki, bu sandıkların statüleri ve statü değişiklikleri Çalışma Bakanlığınca onaylanmak suretiyle tekemmül eder. Malî durumları da Çalışma, Maliye ve Ticaret Bakanlıklarınca müştereken kontrol ve murakabe edilir. Malî durumlarının kontrol ve murakabesi sonunda alınmasına bu bakanlıklarca müştereken lüzum gösterilecek tedbirleri, sandıklar ve ilgili buldukları teşekküller yerine getirmekle yükümlüdür.

Sözü edilen sandıkların mevzuatına tabi olarak geçen hizmetler ile emekli sandıkları kanunlarına veya Mâlûllük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortalarına tabi olarak geçen hizmetler, yazılı istek halinde, 5.1.1961 tarihli 228 sayılı Kanunun aylık bağlanmasına ilişkin esasları dairesinde birleştirilerek tahsis yapılır.

Yürürlük tarihi

MADDE 142. — Bu kanun yayımı tarihinden sonraki ay başından altı ay sonra yürürlüğe girer.

Cumhuriyet Senatosunun kabul ettiği metin

ne geçmesi halinde bu gibi personelin kendi sandıklarındaki müktesep haklarının da diğer ilgili sandığa veya aralarında kuracakları müşterek bir sandığa intikalini temin edecek,

Birer tesis haline getirildiği ve bunu tevsik eden statülerini, bu kanunun yayımı tarihinden en geç altı ay içinde Çalışma Bakanlığına verdikleri takdirde, bu teşekküllerin ve sandıkların personeli işbu kanunun uygulanmasında sigortalı sayılmazlar.

Şu kadar ki, bu sandıkların statüleri ve statü değişiklikleri Çalışma Bakanlığınca onaylanmak suretiyle tekemmül eder. Mali durumları da Çalışma, Maliye ve Ticaret bakanlıklarınca müştereken kontrol ve murakabe edilir. Malî durumlarının kontrol ve murakabesi sonunda alınmasına bu bakanlıklarca müştereken lüzum gösterilecek tedbirleri, sandıklar ve ilgili buldukları teşekküller yerine getirmekle yükümlüdür.

Sözü edilen sandıkların mevzuatına tabi olarak geçen hizmetler ile emekli sandıkları kanunlarına veya Mâlûllük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortalarına tabi olarak geçen hizmetler, yazılı istek halinde, 5 . 1 . 1961 tarihli 228 sayılı Kanunun aylık bağlanmasına ilişkin esasları dairesinde birleştirilerek tahsis yapılır.

MADDE 142. — Bu kanun yayımı tarihinden sonraki ay başından itibaren altı ay sonra yürürlüğe girer. Ancak, geçici 7, 17, 18 ve 19 ncu maddeleri ile 96 ncı madde hükümlerine göre yapılacak zamlar bu kanunun yayım tarihini takibeden üç aylık dönemden itibaren hasabedilerek kanun yürürlüğe girdikten sonra verilir.

GEÇİCİ KOMİSYONUN GENEL KURULA TAVSİYELERİ

Sosyal Sigortalar kanunu tasarısı

Başlık : Kesinleşmiştir.

Madde 1. — Kesinleşmiştir.

Madde 2. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmiştir.

Madde 3. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmiştir.

Madde 4. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmiştir.

Madde 5. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmiştir.

Madde 6. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmiştir.

Madde 7. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmiştir.

Madde 8. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmiştir.

Madde 9. — Kesinleşmiştir.

Madde 10. — Kesinleşmiştir.

Madde 11. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmiştir.

Madde 12. — Kesinleşmiştir.

Madde 13. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmiştir.

Madde 14. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmiştir.

Madde 15. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmiştir.

Madde 16. — Kesinleşmiştir.

Madde 17. — Kesinleşmiştir.

Madde 18. — Kesinleşmiştir.

Madde 19. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmiştir.

Madde 20. — Kesinleşmiştir.

Madde 21. — Kesinleşmiştir.

Madde 22. — Kesinleşmiştir.

Madde 23. — Kesinleşmiştir.

Madde 24. — Kesinleşmiştir.

Madde 25. — Kesinleşmiştir.

Madde 26. — Kesinleşmiştir.

Madde 27. — Kesinleşmiştir.

Madde 28. — Kesinleşmiştir.

Madde 29. — Kesinleşmiştir.

Madde 30. — Kesinleşmiştir.

- Madde 31. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmiştir.
- Madde 32. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmiştir.
- Madde 33. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmiştir.
- Madde 34. — Kesinleşmiştir.
- Madde 35. — Kesinleşmiştir.
- Madde 36. — Kesinleşmiştir.
- Madde 37. — Kesinleşmiştir.
- Madde 38. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmiştir.
- Madde 39. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmiştir.
- Madde 40. — Kesinleşmiştir.
- Madde 41. — Kesinleşmiştir.
- Madde 42. — Kesinleşmiştir.
- Madde 43. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmiştir.
- Madde 44. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmiştir.
- Madde 45. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmiştir.
- Madde 46. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmiştir.
- Madde 47. — Kesinleşmiştir.
- Madde 48. — Kesinleşmiştir.
- Madde 49. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmiştir.
- Madde 50. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmiştir.
- Madde 51. — Kesinleşmiştir.
- Madde 52. — Kesinleşmiştir.
- Madde 53. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmiştir.
- Madde 54. — Kesinleşmiştir.
- Madde 55. — Kesinleşmiştir.
- Madde 56. — Kesinleşmiştir.
- Madde 57. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmemiştir.
- Madde 58. — Kesinleşmiştir.
- Madde 59. — Kesinleşmiştir.
- Madde 60. — Kesinleşmiştir.
- Madde 61. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmemiştir.
- Madde 62. — Kesinleşmiştir.
- Madde 63. — Kesinleşmiştir.
- Madde 64. — Kesinleşmiştir.

- Madde 65. — Kesinleşmiştir.
- Madde 66. — Kesinleşmiştir.
- Madde 67. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmiştir.
- Madde 68. — Kesinleşmiştir.
- Madde 69. — Kesinleşmiştir.
- Madde 70. — Kesinleşmiştir.
- Madde 71. — Kesinleşmiştir.
- Madde 72. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmiştir.
- Madde 73. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmiştir.
- Madde 74. — Kesinleşmiştir.
- Madde 75. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmiştir.
- Madde 76. — Kesinleşmiştir.
- Madde 77. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmiştir.
- Madde 78. — Kesinleşmiştir.
- Madde 79. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmiştir.
- Madde 80. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmemiştir.
- Madde 81. — Kesinleşmiştir.
- Madde 82. — Kesinleşmiştir.
- Madde 83. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmiştir.
- Madde 84. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmemiştir.
- Madde 85. — Kesinleşmiştir.
- Madde 86. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmiştir.
- Madde 87. — Kesinleşmiştir.
- Madde 88. — Kesinleşmiştir.
- Madde 89. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmiştir.
- Madde 90. — Kesinleşmiştir.
- Madde 91. — Kesinleşmiştir.
- Madde 92. — Kesinleşmiştir.
- Madde 93. — Kesinleşmiştir.
- Madde 94. — Kesinleşmiştir.
- Madde 95. — Kesinleşmiştir.
- Madde 96. — Kesinleşmiştir.
- Madde 97. — Kesinleşmiştir.
- Madde 98. — Kesinleşmiştir.

- Madde 99. — Kesinleşmiştir.
- Madde 100. — Kesinleşmiştir.
- Madde 101. — Kesinleşmiştir.
- Madde 102. — Kesinleşmiştir.
- Madde 103. — Kesinleşmiştir.
- Madde 104. — Kesinleşmiştir.
- Madde 105. — Kesinleşmiştir.
- Madde 106. — Kesinleşmiştir.
- Madde 107. — Kesinleşmiştir.
- Madde 108. — Kesinleşmiştir.
- Madde 109. — Kesinleşmiştir.
- Madde 110. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmiştir.
- Madde 111. — Kesinleşmiştir.
- Madde 112. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmiştir.
- Madde 113. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmiştir.
- Madde 114. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmiştir.
- Madde 115. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmiştir.
- Madde 116. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmiştir.
- Madde 117. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmiştir.
- Madde 118. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmemiştir.
- Madde 119. — Kesinleşmiştir.
- Madde 120. — Kesinleşmiştir.
- Madde 121. — Kesinleşmiştir.
- Madde 122. — Kesinleşmiştir.
- Madde 123. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmemiştir.
- Madde 124. — Kesinleşmiştir.
- Madde 125. — Kesinleşmiştir.
- Madde 126. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmiştir.
- Madde 127. — Kesinleşmiştir.
- Madde 128. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmiştir.
- Madde 129. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmiştir.
- Madde 130. — Kesinleşmiştir.
- Madde 131. — Kesinleşmiştir.
- Madde 132. — Kesinleşmiştir.

Madde 133. — Kesinleşmiştir.

Madde 134. — Kesinleşmiştir.

Madde 135. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmiştir.

Madde 136. — Kesinleşmiştir.

Madde 137. — Kesinleşmiştir.

Madde 138. — Kesinleşmiştir.

Madde 139. — Kesinleşmiştir.

Madde 140. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmiştir.

Geçici madde 1. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmiştir.

Geçici madde 2. — Kesinleşmiştir.

Geçici madde 3. — Kesinleşmiştir.

Geçici madde 4. — Kesinleşmiştir.

Geçici madde 5. — Kesinleşmiştir.

Geçici madde 6. — Kesinleşmiştir.

Geçici madde 7. — Kesinleşmiştir.

Geçici madde 8. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmemiştir.

Geçici madde 9. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmemiştir.

Geçici madde 10. — Kesinleşmiştir.

Geçici madde 11. — Kesinleşmiştir.

Geçici madde 12. — Kesinleşmiştir.

Geçici madde 13. — Kesinleşmiştir.

Geçici madde 14. — Kesinleşmiştir.

Geçici madde 15. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmiştir.

Geçici madde 16. — Kesinleşmiştir.

Geçici madde 17. — Kesinleşmiştir.

Geçici madde 18. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmemiştir.

Geçici madde 19. — Kesinleşmiştir.

Geçici madde 20. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmiştir.

Madde 141. — Kesinleşmiştir.

Madde 142. — Cumhuriyet Senatosunun metni benimsenmemiştir.

Madde 143. — Kesinleşmiştir.

